

“ ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ”

Ο ΕΗΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ
ΥΠΗΡΑΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

·: Τύποις “ΦΟΙΝΙΚΟΣ”, Βενιζέλου 60 - Θεσβίκη ·:

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ἡ Ἁγ. Πεντηκοστή, ἡ γενεθ. ἡμερ. τῆς Ἐκκλησίας	σελ. 33
Χρον. καὶ τοπ. ἱστορία Ἁγ. Ὁρους Ἱ. Μ. Ἁγ. Παύλου	» 41
Πλησίον τῶν ἐρημιτῶν ἐπὶ τοῦ Ὁρους Ἄθω	» 51
Βιβλιογραφία	» 55
Ἀπὸ ὅσα μᾶς γράφουν	» 61
Σκέψεις	» 63

Ἡ ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Τοιχογραφία Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου

Τὸ περίφημον «μανιτάρι τοῦ θανάτου» ὅπως καλεῖται ἡ σημερινὴ ἀτομικὴ βόμβα καθὼς τὴν ὠραματίσθη ὁ θεόπνευστος ζωγράφος πρὸ 300 καὶ πλέον ἐτῶν (1635) καὶ τὴν ἐτοιχογράφησεν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἁγ. Διονυσίου. Ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ κακοῦ ἐξέρχονται τὰ ῥαδιενεργὰ σώματα ἐν σχήματι σκορπίων, διὰ τὰ παραμορφώσουν τοὺς ἀνθρώπους. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ ῥαδιενεργοῦ νέφους ὁ ζωγράφος ἀντὶ τὰ γράψῃ τὴν λέξιν «ἄτομον» μᾶς ἔδωσεν αὐτὴν μὲ μιαν μορφήν ἀτόμου. Ἀξιοσημεῖωτον δὲ εἶναι ὅτι οὐδεμία διαφορὰ παρουσιάζει τὸ ῥαδιενεργὸν νέφος τῆς τοιχογραφίας αὐτῆς μὲ τὰς φωτογραφίας ποὺ δημοσιεύουν αἱ ἐφημερίδες ἀπὸ τὰς συγχρόνους ἀτομικὰς ἐκρήξεις».

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

«Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενούντας τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης· ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάρει, ἀλλ' ἔτυκτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων. ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται».

(Λουκ. ιη' 9-14)

“ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ,,
Ο ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ
ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ ΑΘΩ
ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΗΣ ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Η ΑΓΙΑ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ, Η ΓΕΝΕΘΛΙΟΣ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, ΚΑΙ ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΗΜΩΝ

Ἡ ἁγία Πεντηκοστή εἶναι καὶ αὐτὴ « ἑορτὴ ἑορτῶν καὶ πανήγυρις πανηγύρεων », καθότι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἐπιδημήσαν τοῖς ἀγραμμάτοις μαθηταῖς, ἐθεμελίωσε καὶ συνεκρότησε τὴν παγκόσμιον χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν πενήκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν ἔνδοξον τοῦ Κυρίου Ἀνάστασιν. Εἶναι ἐπομένως ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας μας καὶ ἡ « Μητρόπολις τῶν ἑορτῶν », ὡς καλεῖ αὐτὴν ὁ θεῖος Χρυσόστομος, διότι « σήμερον αἱ διὰ τοῦ πυρός πηγαὶ τῆς Χάριτος ἐξέβλυσαν καὶ φλόξ διατρέχουσα, τὰς αὔρας ἀφίησι τοῦ Πνεύματος ».

Κατὰ τὸν Ὑμνογράφον ἅγιον Κοσμᾶν τὸν Ἀγιοπαυλίτην, ἡ Πεντηκοστή εἶναι « ἡ μετέορτος καὶ τελευταία ἑορτὴ .. ἐπαγγελίας συμπλήρωσις καὶ προθεσμίας... », κλείουσα τρόπον τινὰ τὸν κύκλον τῶν διαφόρων φάσεων καὶ γεγονότων τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ γῆς παρουσίας, ἐφ' ὅσον « ἐν ταύτῃ (γὰρ) τὸ πῦρ τοῦ Παρακλήτου εὐθύς, κατέβη ἐπὶ γῆς ὡσπερ ἐν εἴδει γλωσσῶν... », ὅπερ Πνεῦμα « πάντα χορηγεῖ βρῦει προφητείας, ἱερέας τελειοῖ, ἀγραμμάτους ἐδίδαξε σοφίαν, ἀλιεῖς θεολόγους ἀνέδειξεν, καὶ ὅλον συγκροτεῖ τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας ».

Εἰς τὸ β' κεφάλαιον τῶν « Πράξεων τῶν Ἀποστόλων », ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἀφηγεῖται τὴν καθόδον τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τοῦ μεγαλυτέρου γεγονότος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου, μετὰ τὴν ἐξῆς λιτότητα, ἣτις διακρίνει τὸν κάλαμόν του τὸν θεοκίνητον: « Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὡσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὠφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἓνα

ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέροις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι...».

Εἶναι γνωστόν, ὅτι τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς παρελάβομεν ἀπὸ τῶν ἑβραϊκῶν Βίβλων. Καὶ ὅπως ἐκεῖνοι, τιμῶντες τὸν ἕβδομον ἀριθμὸν, καὶ ὅπως μετὰ τὸ Πάσχα διελθόντες τὰς πενήκοντα ἡμέρας ἔλαβον τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον, οὕτω καὶ ἡμεῖς μετὰ τὸ ἅγιον Πάσχα, πενήκοντα ἡμέρας ἑορτάζοντες, λαμβάνομεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τῆς «θείας καὶ φίλης καὶ γλυκυτάτης φωνῆς» τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία ἐθεμελιώθη ἐπὶ τῆς ἐνδόξου Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς, διὰ τοῦ κηρύγματος τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἐν ὅλῳ τῷ τότε γνωστῷ κόσμῳ. Πάντες οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἀφιέρωσαν ὕμνους καὶ ἐγκώμια εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ λόγοι ἐγράφησαν καὶ ὑπὸ καλῶν τῆς θύραθεν σοφίας, διὰ τὸ ὑπερφυῆς γεγονὸς τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν ἀρχίζει νὰ διαφαίνεται ἡ ἀρτιπαγῆς καὶ νεοσύστατος ἁγιωτάτη Ἐκκλησία μας. Ἐνα ὥραϊον ποίημα ξένου μεγάλου ποιητοῦ, ἀφιερωμένον εἰς τὴν Πεντηκοστήν, μεταξὺ τῶν ἐμπνευσμένων στροφῶν του, περιέχει καὶ τὰ ἑξῆς βαθύτατα νοήματα: «Μητέρα τῶν Ἁγίων, Ἐσὺ πὺν εἰκονίζεις τὴν ὑπερκόσμια πόλιν. Ποῦ ἦσουν, ποιά σκοτεινὴ γωνία σ' ἐφιλοξenoῦσε τὴν ἡμέραν πὺν Ἐκεῖνος (ὁ Χριστὸς) κρατῶντας στὸ χέρι τὸ τίμημα τῆς συγγνώμης ἀνέβαινεν ἀπὸ τὰ σκοτάδια τοῦ κόσμου εἰς τὸν δλόφωτο Θρόνον τὸν Θεϊκό; Ἀγρυπνοῦσες διαρκῶς ἀπὸ τὸν φόβου σου -αἰσθανόσουν τὸν ἑαυτὸν σου μόνον ὅταν σὲ ξεχνοῦσαν οἱ ἄνθρωποι, ἔμενες κλεισμένη μέσα σὲ τέσσαρες τοίχους ἕως ὅτου ἐξημέρωσεν ἡ μεγάλη ἡμέρα,»-ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς. «Ἐπέρασαν ἀπὸ τότε τόσο αἰῶνες καὶ σὺ διαρκῶς ὑποφέρεις, στρατεύεσαι καὶ προσεύχεσαι, συνάμα ὅμως θριαμβεύεις καὶ ἀπλώνεις τὴν κυριαρχίαν σου ἀπὸ τὴν μία θάλασσα ἕως τὴν ἄλλη...».

* *

*

Ὅ,τι νόημα συντελοῦν εἰς ἕξαρσιν καὶ αἶνον τῆς ἀποκαλυπτικῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ἣν γεννᾶται ἡ Ἐκκλησία, ἐξαντλοῦν ἀπὸ τὴν θεοφόρον καρδίαν καὶ τὸν πνευματοκίνητον νοῦν των οἱ ἱεροὶ ἁσματογράφοι ἅγιος Κοσμᾶς καὶ Ἰωάννης Ἀρχλᾶς. Τελοῦντες ἐν ἱερῷ μέθῃ ἀπὸ τὰς ἐνεργείας τῆς παρουσίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀποδίδουν πὺν μὲν τὸ βάθος τοῦ ὑπερφυεστάτου μυστηρίου διὰ στίχων ἠρωελεγείων, πὺν δὲ γεραίρουν τὸ «ἀκτιστοσυμπλαστουργοσύνθηρον» Πνεῦμα διὰ στροφῶν εἰρομολογικῶν. Ὡ, τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ κτίζον καρδίας καθαρᾶς,

ὅποια νοήματα χορηγεῖ εἰς τοὺς «λάμποντας, ἀστράπτοντας, ἠλλοιωμένους», τοὺς πάσχοντας «ὀθνεῖαν ἄλλοίωσιν εὐπρεπεστάτην» ἱερολογοῦνται ἁγίους ὑμνογράφους. Μὲ πόσῃ ἀνέκφραστον ἁρμονίαν δονεῖ τὴν παναρμόνιον λύραν τοῦ θεοκλήτου Κοσμᾶ. Μὲ ποῖαν ὑπερούσιον καὶ χερουβικὴν τέχνην ἢ τοῦ «Παρακλήτου φωσφόρος χάρις» μελωδεῖ, διὰ τοῦ Ἁρκλᾶ τὰ «ξένα ῥήματα ξένα δόγματα, ξένα διδάγματα τῆς Ἁγίας Τριάδος». Καὶ αἱ διθυραμβικαὶ φράσεις τῶν ἠρωελεγειῶν καὶ Ἰάμβων καὶ αἱ αἰθέραι καὶ ὑψηλόηχοι λέξεις, καὶ τὰ σχήματα τὰ ἀριώτατα, καὶ τὰ νοήματα, ποὺ ἀναβλύζουν ὡς ἀπὸ διαυγεστάτας Ἐδεμικὰς πηγὰς, ἀπὸ τὰ συμπεπυκνωμένα τροπάρια τῶν εἰρομολογικῶν Κανόνων, πῶς ἀνυψώνουν, θερμαίνουν, ἠδύνουν τὴν ψυχὴν, μεταρσιώνουν τὸν νοῦν, κινοῦν εἰς θεῖον ἔρωτα, ἐμβάλουν εἰς ἐξιγνιστικὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, γεννοῦν ὑπερκοσμίους θεωρίας, καθιστοῦν τὴν καρδίαν ὠραίαν, συμπαθητικὴν, ἀγαπῶσαν. Πάντα ἐνεργεῖ τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ χορηγοῦν πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως εἰς τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, τὸ «συγκροτοῦν ὄλον τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας». Αὐτὸ τὸ ἴδιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐλάβομεν διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, καὶ τὸ ὁποῖον «κράζει ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, ἄββᾶ ὁ Πατήρ». Εἶναι αὐτό, δι' οὗ «στενάζομεν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις». Τὸ «ἄλλόμενον ὕδωρ εἰς ζωὴν αἰώνιον» Τὸ δι' οὗ «λέγομεν Κύριον Ἰησοῦν» καὶ ἄνευ τοῦ Ὁποίου οὐδεμία ἐλπίς αἰωνίου ζωῆς ὑπάρχει.

Διὰ τῆς πλουσιωτάτης εἰς σημασίαν ὑμνολογίας τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων περὶ Ἐκκλησίας πηγῶν σχηματίζομεν σαφεστάτην ἀντίληψιν περὶ τῆς θέσεως τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, περὶ τοῦ τρόπου ἐνεργείας διὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων, πῶς κατευθύνει εἰς «πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» διὰ τῶν Ἱ. Συνόδων, διὰ τῶν ὁποίων ἀποκτῶμεν ἀσφαλέστατα κριτήρια περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀληθείας.

Ὡς χριστιανοί, ὡς «τέκνα φωτός», εἰς τὰ ὁποῖα ὡς εἰς «ὀστράκινα σκεύη» κρύπτομεν τὸν θησαυρὸν τῆς Χάριτος, ἔχομεν ἀνυπολόγιστον εὐθύνην ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐκλήθημεν νὰ γίνωμεν πολῖται τῶν οὐρανῶν, «συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ». Κάθε στιγμή τοῦ βίου ἡμῶν ἔκτοτε ἔχει τὴν ἀναφορὰν καὶ τὸ βάρος πρὸς τὴν αἰώνιον ἡμῶν μοῖραν, ἢ πρὸς τὸ ἀνέσπερον φῶς ἢ πρὸς τὸ ἀτελεύτητον σκότος. Ἡ μεγαλυτέρα ἀπόδειξις τοῦ αἰωνίου χαρακτήρος τῶν ἀμοιβῶν ἢ τῶν κολάσεων, εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ πλουτισμὸς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ Ἡ Πεντηκοστή, καθ' ἣν ἐβαπτίσθημεν «ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί», δὲν ἀποτελεῖ πρόγον τὴν ἀπαρχὴν τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ γεγονὸς ὑποχρεοῦν ὅπως διαφυλάξωμεν τὴν δωρεὰν τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

τος, «περιπατούντες ἐν καινότητι ζωῆς». Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ ἐπικαλούμεθα ἐν τοῖς πνευματικοῖς πολέμοις τὴν συμμαχίαν τοῦ Παρακλήτου, διὰ τοῦ Ἰδιομέλου ἐκείνου: «Βασιλεῦ Οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας...», τὸ ὁποῖον ἀπὸ δώδεκα καὶ ἐπέκεινα αἰώνων, ἔμεινεν ἐν τοῖς ἱεροῖς Ναοῖς μας ὡς ἐναρκτηρίος προσευχῆ τῶν ἱκετηριῶν τῶν θείων Συναξέων πρὸς τὸ «πανσθενουργόφωτον ἄφθιτον σέλας», πρὸς τὸν Παράκλητον, ὡς ὑπερόσμιον προελόντιο εἰς τὰς νοεράς ἐπικοινωνίας μας μετὰ τοῦ Θεοῦ τῆς Ἀγάπης. Ἡ ψυχὴ μας ἔχει τόσην ἀνάγκην τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅσην ἀνάγκην ἔχει τὸ σῶμα μας ἀπὸ τὸν ἄρτον. Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ἐνέργειά Του. Χωρὶς τὸ Πνεῦμα ἀποθνήσκωμεν πνευματικῶς. «Ἁγίω - Πνεύματι πᾶσα ψυχὴ ζωοῦται, καὶ καθάρσει ὑψοῦται, λαμπρύνεται, τῇ Τριαδικῇ Μονάδι ἱεροκρυφίως», ψάλλει ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας. Ὅταν ἀναλογισθῶμεν τὴν ἀτίμητον ἀξίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον λαμβάνομεν ἐν τῷ Βαπτίσματι, θὰ πρέπει νὰ κλαίωμεν ἀπὸ χαρὰν καὶ φόβον ὅλην μας τὴν ζωὴν. Διὰ τοῦτο ἔκλαιον ἀδιαλείπτως οἱ Ἅγιοι Πατέρες. Ἐχαιρον διὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔκλαιον μὴ ἐκπέσουν τῆς θείας κλήσεώς των. Ἐντεῦθεν ὁ κλαυθμὸς τῶν θεοφιλῶν ψυχῶν. Ἐντεῦθεν ἀποδεικνύεται ὅτι τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν δὲν κλαίωμεν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας ἢ ἐκ μετανοίας πρὸς ἀνάκλησιν τῆς φυγαδευομένης χάριτος ἐκ τῶν πονηρῶν ἡμῶν ἔργων, ἢ ἐξ ἀγάπης πρὸς ἓνα Θεὸν δι' ἡμᾶς παθόντα, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ ψυχὴ μας εἶναι νεκρά. Εἶναι φοβερὸν τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἀληθές. Τὶ ἄλλο σημαίνει ὁ λόγος τοῦ Κυρίου: «Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς»;

Ἄς προσευχώμεθα ἀδιαλείπτως. Ἡ προσευχὴ εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς ψυχῆς μας, εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὡς βεβαίῳ ὁ θεῖος Παῦλος: «Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰμὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ». Καὶ μὴ λησμονῶμεν τὸ θεόπνευστον ἐκεῖνο, κατὰ τὸ ὁποῖον «τὸ Πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν τὸ γὰρ προσευχώμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἶδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις. «Ἡ πλέον ἀρμόζουσα προσευχὴ μας πρὸς τὸν Παράκλητον εἶναι «ὁ Οἶκος» τῆς Πεντηκοστῆς, τὴν ὁποίαν πολλάκις ἐπιβάλλεται νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν καθ' ἡμέραν. «Ταχεῖαν καὶ σταθερὰν δίδου παραμυθίαν τοῖς δούλοις σου, ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὰ πνεύματα ἡμῶν μὴ χωρίζου τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἐν θλίψει, μὴ μακρύνου τῶν φρενῶν ἡμῶν ἐν περιστάσεσιν, ἀλλὰ ἀεὶ ἡμᾶς πρόφθασον. Ἐγγισσον ἡμῖν, ἔγγισσον ὁ πανταχοῦ· ὥσπερ καὶ τοῖς Ἀποστόλοις σου πάντοτε συνῆς, οὕτω καὶ τοῖς σὲ πεποιθῶσιν ἔνωσον σαυτὸν οἰκτιρίζων, ἵνα συνημμένοι σοὶ ὑμνώμεν καὶ δοξάζωμεν τὸ Πανάγιον Πνεῦμα».

Μὲ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς εἶναι συνδεμένη καὶ ἡ μνήμη τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ νοηθῆ χωρὶς τοὺς Ἁγίους Πατέρας. Μετὰ τὸν Ἀποκεκαλυμμένον λόγον τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἔχομεν τοὺς Πατέρας, τὰ «φωτόμορφα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας», τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ ἕτερον σκέλος, ὅπερ συνιστᾷ τὴν Ὁρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν. Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὡς λόγος ὑπὲρ νοῦν καὶ ἔννοιαν, ὡς λόγος Θεοῦ, ὑπερβαίνει τὴν ἀνθρωπίνην διανοητικότητα, τὰς νοητικὰς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις, καὶ μόνις, παρομαρτοῦντος κινδύνου πλανήσεως ἀπὸ τῆς ἀληθείας, δυνάμεθα νὰ πλησιάσωμεν πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, διὰ τῶν ὀργάνων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ὀνομάζομεν ἡθικὴν συνείδησιν, ἡθικὸν νόμον, πνευματικὴν ὑπόστασιν.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὡς δυσέφικτον ὕψος πνευματικόν, ὡς βάθος ἀγιότητος δυσθεώρητον, ὡς μῆκος ἀμηχάνου ἡθικοῦ κάλλους, καὶ ὡς πλάτος ἀχανὲς καὶ ἄπειρον ὑπερκοσμίων μυστηρίων. εἶναι φύσει καὶ θέσει ἀδύνατον νὰ γίνῃ εἰς ἡμᾶς προσιτός, ἄνευ εἰδικῶν χαρισμάτων ὑπὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος χορηγουμένων, ἅτινα ἐδόθησαν τοῖς Διδασκάλοις καὶ Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ πληρώματος αὐτῆς.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς εἶναι τὰ μόνα κατάλληλα ὄργανα προσεγγίσεως τοῦ κεκρυμμένου εἰς τὸ γράμμα τοῦ Εὐαγγελίου πνεύματος τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἀδύνατον νὰ κρατηθῆ εἰς τὸ ὕψος τῆς θείας αὐτῆς περιωπῆς, ἄνευ τῆς τῶν Ἁγίων Πατέρων ὀλοκληρούσης παρουσίας ἢ μὲ μειωμένον πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν αὐθεντίαν τῶν σεβασμῶν καὶ πίστιν. Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἀπεξενώθη ἀπὸ τὴν συζυγίαν τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὑπέστη τὸν καταθρονοματισμὸν αὐτῆς εἰς ἀναριθμήτους κατατετημένους χριστιανικὰς Ὁμολογίας. Ὡσαύτως, Ἐκκλησία, ἀποτολήσασα νὰ ὑποκαταστήσῃ τοὺς Ἁγίους Πατέρας διὰ πτωχοτάτων ἀνθρωπίνων συλλογισμῶν, κατωλίσθησεν εἰς ἀφεύκτους αἰρετικὰς περιπετείας, μὲ ἀντιφάσεις καὶ ἀπαραδέκτους ὑπερβολὰς. Καὶ ἡ μὲν πρώτη περίπτωσις πιστοῦται διὰ τοῦ ποικίλου Προτεσταντισμοῦ. Ἡ δὲ δευτέρα, κεῖται ἡμῖν εἰς ἐκφραστικώτατον παραδειγματισμὸν, διὰ τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ, καθ' ὃν εἰς ἀνθρώπος διεκδικεῖ ὑπὲρ ἑαυτοῦ εἰς τὸ διηνεκὲς τὸ Ἀλάνθαστον, κατευθύνων διὰ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, κατὰ κληρονομικὸν δίκαιον μεταβιβαζομένης καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ, ὀλόκληρον Ἐκκλησίαν ἑκατομμυρίων πιστῶν.

* *

*

Ἄν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἴσταται μέχρι σήμερον ἐν τῇ ἐδιδραβλήτῳ πίστει, ἀπὸ δογματικῆς ἀπόψεως, τοῦτο ὀφείλεται εἰς

τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἀναντικαταστάτου κύρους τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρας λέγοντες, Ὁρθοδοξίαν νοοῦμεν. Ὁρθοδοξίαν ὁμολογοῦντες, Πατέρας διακηρύττομεν. Χάρις εἰς αὐτούς, χάρις εἰς τὰς πνευματικὰς ἀκτῖνας τῶν «πολυφώτων τούτων ἀστέρων τοῦ νοητοῦ στερεώματος», ἐμάθομεν τὴν ἀμώμητον καὶ ἀδαμαντίνην Ὁρθοδοξίαν, εἰς ἣν χάριτι Θεοῦ στήκομεν ἐδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι. Οἱ Πατέρες εἶναι ὀργανικῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ οἱ Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι, οὓς ἔθετο τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἀναστήματα μεγάλα ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς, τέλειοι τύποι ἐν Χριστῷ, ψυχὰι καθαρθεῖσαι διὰ προσευχῶν, νηστειῶν καὶ ἀγρυπνιῶν. Καρδίαι ἀγιασθεῖσαι διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πλησίον. Πνεύματα ἕξοχα, πλατυθέντα καὶ φωτισθέντα διὰ Πνεύματος Ἁγίου.

Ὁ Χριστιανισμός, ὡς ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια, εἶχεν ἀνάγκην ἐρμηνείας ἀπλανοῦς, διὰ κύρους ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι πιστουμένου. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀνετέθη εἰς τοὺς Πατέρας.

Οἱ Πατέρες, ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ, ἀποτελοῦν τὴν συμπλήρωσιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Χωρὶς αὐτούς, τὰ χριστιανικὰ δόγματα καὶ αἱ ὑψίσται ἀλήθειαι τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης θὰ ἦσαν ἄγνωστα πράγματα, «κῆπος κεκλεισμένος καὶ πηγὴ ἔσφραγισμένη». Εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας θὰ ἐφερόμεθα καὶ ὑπὸ τῶν ἀκανθῶν τῶν ἀμφιβολιῶν θὰ ἐκεντούμεθα. Χάρις εἰς τοὺς Πατέρας, κατ' ἰδίαν ἐκλαμβυνομένους, καὶ ὡς σύνολον ἐν ταῖς Ἱ. Συνόδοις ἐννοουμένους, ἔσχομεν τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα τῆς ὑπερφουοῦς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀληθείας, τὴν δὲ ζωὴν τῶν τῆν ἁγίαν ὡς ὑπόδειγμα προσανατολισμοῦ καὶ μιμήσεως.

Τὸ θέμα τῶν Ἁγίων Πατέρων μᾶς φέρει εἰς τὴν μνήμην τοὺς ἀσυγκρίτους ἥρωας τῆς χριστιανικῆς πίστεως, οἱ ὅποιοι κατενίκησαν δι' ἀγώνων τὰς ἐμπαθεῖς ὁπλὰς τῆς χαμόθεν ἀνθρωπίνης φύσεως, κατέστησαν ἑαυτοὺς δεκτικοὺς τῶν θείων ἀποκαλύψεων. τὰς ὁποίας ὡς θεοεῖκελον διδασκαλίαν, ὡς ἀγνὴν καὶ εἰρηρικὴν σοφίαν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, διεπόρθμευσαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ὅλοι ὑπῆρξαν τέκνα καὶ βλαστοὶ τῶν Ἐρημῶν. Ὅλους τοὺς ἐκνοφόρησεν ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ὠδίνησεν ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Ὅλοι ἐβαπτίσθησαν εἰς τὰ νάματα τῆς χριστιανικῆς τελειότητος. Ἐδωκαν κόπους, ἰδρῶτας, θλίψεις ἐν Κυρίῳ. Ἐζῆσαν εἰς τὴν Ἐρημον καὶ ἔφαγον τὸν πικρὸν ἄρτον τῆς ἀσκήσεως. Ἐκίρνω τὸ πόμα τῶν διὰ τῶν δακρῶν τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου. Ἐζῆσαν τὸν χριστιανισμὸν εἰς ὄλας τοὺς παραλλαγὰς. Ἀπὸ τὰ θλιβερά ὑποχθόνια τῆς ἐπιγνώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἀτελείας καὶ ἀκαταπόνητοῦ, ἀφῆκαν ὡς στεναγμὸν τοὺς αἰμάσσοντας στίχους τοῦ «Ἐλέησόν με ὁ Θεός...» Καὶ ἀπὸ τὰ δυσπρόσιτα εἰς τοὺς

πολλοὺς ὕψη τῶν ὑπερφυῶν ἐλλάμψεων τοῦ Θαβωρίου Ὁρους, ἐπανελάβον ἐν πνευματικῇ ἐκστάσει τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: «Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ᾧδε εἶναι...» Ὅτι χαρακτηρίζει τὴν ἔσοχον βιοτὴν των, εἶναι ἡ οἰκειώσις τοῦ βίου τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ δημοσίῳ αὐτοῦ βίῳ κατὰ τὴν θεανδρικήν ὑπόστασίν του, εἶναι διὰ τοὺς Πατέρας ὁ ὑπέροχος ἠθικὸς κανὼν, ὅστις ἐρρύθμισε τὴν ζωὴν των. Ὅπως ὁ Μέγας Παῦλος ἔζησε τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ, οὕτω καὶ οἱ Πατέρες οἱ θεῖοι ἔζησαν τὴν ζωὴν του εἰς ὅλας τὰς ἐκδοχὰς τῆς ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Ἐκοινωνήσαν πρὸς τὸ ἅγιον Πάθος του καὶ μετέσχον ἀπ' ἐντεῦθεν εἰσέτι τῆς Ἀναστάσεώς του. Δὲν ἔζων αὐτοί, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ὁ Χριστός. Ἡ βούλησίς των ἐνῶ διετήρει τὴν αὐτοτέλειάν της, εἶχεν ὑποταχθῆ ἔξ ὀλοκλήρου εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ, δυνάμει τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης των. Ἐσκέπτοντο καὶ ἠσθιάνοντο ἐν Χριστῷ. Ἀπελάμβανον τῆς γλυκυτάτης ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἐλευθερίας, ὄντες ἐκουσίως καὶ ὀλοκλήρως δεδουλωμένοι εἰς τὸν Χριστόν. Διελέγοντο μετὰ τοῦ Χριστοῦ «ὡς λαλεῖ τις πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον». Τὸ πνεῦμα των καὶ ἡ καρδιά των ἐκυριαρχοῦντο τόσον ὑπὸ τῆς Χάριτος, ὥστε δὲν ἔζων αὐτοὶ δι' ἑαυτούς, ἀλλὰ ὁ Χριστός, ἡ παρουσία τοῦ ὁποίου ἐπλήρου αὐτούς, εἰς τρόπον, ὥστε νὰ λέγουν ἕκαστος: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός».

* *

Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας* οἱ Ἅγιοι Πατέρες εἶναι οἱ τηλαυγεῖς φάροι, οἵτινες διασχίζουσιν τὰ πυκνὰ τοῦ κόσμου ἐρέβη καὶ ἀποκαλύπτουσιν τὰ κάλλη τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ διδασκαλία των εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀμφιβολιῶν. Ὅ,τι εἶπον, προσυπεγράφη ὑπὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Ὅ,τι ἀπεφάναντο ἐν Συνόδοις ἔσχεν ὀριστικὸν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας κῦρος, τόσον, ὥστε οἰαδήποτε Οἰκουμενικῇ Σύνοδος πειρωμένη νὰ ἀνατρέψῃ ἢ ἀπλῶς νὰ ἀλλοιώσῃ τὰ καλῶς ὑπ' αὐτῶν δεδογμένα, αὐτομάτως νὰ ἐκπίπτῃ τῆς ὀρθοδόξου στάσεως. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ κῦρος τῶν Ἱ. Συνόδων ἀντλείται ἐκ τῆς ἐναρμονίσεως τῶν ἀποφάσεων των μετὰ τὰς ἀποφάσεις προγενεστέρων Ἱ. Συνόδων.

Σκευὴ ὄντα τοῦ Παναγίου Πνεύματος οἱ Ἅγιοι Πατέρες, δὲν ἐθεμελίωσαν μόνον τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῆς ἀληθείας ἀλλὰ διὰ τῆς βιώσεως τοῦ Εὐαγγελίου ὡς ὑπερτάτης ἠθικῆς, κατέλιπον εἰς ἡμᾶς διὰ τῶν συγγραμμάτων των, τὴν ἰδιάζουσαν πνευματικότητά των, ἣτις ἐν ἀναλύσει ἐκφράζει τὸν τρόπον δι' οὗ ἔζησαν καὶ ἀντεμετώπισαν τὰ ποικίλα προβλήματα, ἅτινα ἐμφανίζονται εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς οἱ Πατέρες χρησιμεύουσιν ὡς πρότυπα χριστιανικοῦ βίου, τὰ ὅποια ἀρκεῖ νὰ μιμηθῶμεν διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν λύσιν τῶν θεωρητικῶν

κυρίως προβλημάτων μας. Πάντα ἐν τῷ χριστιανισμῷ πλέουν εἰς φῶς ἄπλετον. Ἄρχεῖ, λοιπόν, νὰ ζήσωμεν μὲ συνέπειαν ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ νὰ ἐλλαμφθῶμεν καὶ φωτισθοῦν ἢ μᾶλλον ἐξαφανισθοῦν τὰ προβλήματα μας, τὰ ὁποῖα ἀρχίζουν νὰ γεννῶνται, ἀπὸ τότε ποὺ τὴν ἐξ ἀκακίας ἀπλότητα τῆς ψυχῆς μας διαδέχεται ἡ σύγχυσις καὶ ἡ πολυμέρεια ἐκ τῶν παθῶν μας. Τὰ πάθη δημιουργοῦν τὰ προβλήματα καὶ αὐτὰ προκαλοῦν τὴν ἀγωνίαν ἐν τῇ ἐκλογῇ τῆς λύσεως ἢ ἐν τῇ διαμορφώσει τῶν θεωριῶν μας. Οἱ Πατέρες, ἐπομένως, ἀποτελοῦν τὴν ὁδὸν τῆς χαροποιοῦ πορείας μας πρὸς τὴν ἠθικὴν νίκην. Οἱ Πατέρες ὅμως ὄχι ὡς θεωρίαν, ἀλλ' ὡς πρᾶξιν, διότι ὅ,τι ὡς θεωρίαν κατέλιπον, τὸ ἔζησαν προηγουμένως. Διὸ καὶ εἶναι ἀκαταγώνιστοι ὡς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς ἀγίας βιοτῆς καὶ τῆς ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀποκεκαλυμμένης θεωρίας. Ἡ σημερινὴ πραγματικότητα τῆς Ὀρθοδοξίας μας, ῥιπιζομένης ὑπὸ τῶν Προτεσταντικῶν ῥευμάτων, ὀφείλεται εἰς τὴν λήθην, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐρρίψαμεν τοὺς Πατέρας. Ἐντεῦθεν προῆλθεν ἡ βαβέλ τῶν σημερινῶν τάσεων τῶν «δοκούντων στύλοι εἶναι τῆς Ἐκκλησίας». Ἐγκαταλείψαντες τοὺς Πατέρας, οἷτινες ἐν παντὶ εἶναι περιβεβλημένοι μὲ αὐθεντίαν καὶ κῦρος, προσεφύγομεν εἰς τοὺς μυρίους Θεοὺς λατρεύοντας Προτεστάντας, τοὺς ὁποίους τιμῶμεν καὶ μεταφράζομεν καὶ τοὺς καλοῦμεν νὰ μᾶς φωτίσουν, σκότος αὐτοὶ ὑπάρχοντες ὡς ἀπορρίψαντες τοὺς Θεοφόρους Πατέρας καὶ τὸ κῦρος τῶν Ἱ. Συνόδων εἶναι φορικτὰ ταῦτα καὶ μόνον ἀκουόμενα. Ἄς στραφῶμεν πρὸς τοὺς Ἁγίους Πατέρας μας, τὰ μόνα κεφάλαια μετὰ Θεὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Αὐτοὶ ἢ «θεία παρεμβολή, οἱ θεηγόροι ὀπλίται παρατάξεως Κυρίου, ἀστέρες πολύφωτοι τοῦ νοητοῦ στερεώματος, τὰ μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου, τὰ πάγχρυσά στόματα τοῦ Λόγου, οἱ ἀκαθαίρετοι πύργοι, τῆς οἰκουμένης ἀγλάϊσμα». Ἡ Ἁγία Πεντηκοστὴ ἔδωκε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ οἱ Πατέρες τὸ μετέδωκαν εἰς τοὺς πιστοὺς, ὡς ἀλήθειαν καὶ λόγον καὶ δόγμα καὶ ζωὴν.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΗΣ

Ἅγιον Ὄρος - Πεντηκοστὴ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΙΩ, ΟΡΕΙ ΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Συγκινητικὴ ὅσον καὶ παράδοξος εἶναι ἡ τύχη τῆς Μάρως ἢ Μαρίας θυγατρὸς τοῦ δεσπότη Γεωργίου, τῆς ὁποίας εὐχαρίστως σημειοῦμεν τὰς τύχας ὡς καὶ τὰς πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν δωρεὰς αὐτῆς, διὰ τῶν ὁποίων διαφωτίζονται σημεῖα τινὰ τῆς ἱστορίας.

Ἐπὶ τῶν Ἀνδρονίκων Β' καὶ Γ' καὶ Ἰωάννου Α' τῶν Παλαιολόγων, οἱ Σέρβοι εὗρον καιρὸν νὰ συμπήξουν μέγα κράτος, ἀλλ' ἢ κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΑ' αἰῶνος κατὰ τμησις αὐτοῦ καὶ ἡ ἐμφάνισις ἐν Εὐρώπῃ τῶν νικηφόρων τούρκων διέλυσαν ἅπαντα τὰ ὄνειρα αὐτῶν περὶ καλυτέρου μέλλοντος. Οἱ βυζαντινοὶ εἶχον καταληφθῆ ἀπὸ δεισιδαῖμον προαίσθημα ὅτι ἦτο ἀδύνατος ἡ σωτηρία καὶ πιθανώτατα ἡ μοιρολατρεία αὐτὴ νὰ ὠδήγησε τοὺς Σέρβους ἡγεμόνας εἰς τὴν σύναψιν συμμαχίας μετὰ τῶν τούρκων, ὥστε διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ν' ἀποτρέψουν ὅσον τὸ δυνατόν τὰ ἐκ τούτων δεινά. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν βλέπομεν ἐκάστοτε τοὺς δεσπότης τῆς Σερβίας συμάχους κατὰ τῶν χριστιανῶν ἐν Ἀσίᾳ καὶ Εὐρώπῃ καὶ ἰδίως ἐναντίον ἠρώων ὡς ὁ οὐγγρος Οὐνιάδης καὶ ὁ Γεώργιος Καστριώτης - Σκενδέρμπεης.

Ὁ δεσπότης Γεώργιος Βράγκοβιτς, πιεζόμενος φαίνεται ἐκ πολιτικῆς ἀνάγκης, ὑπερέβη πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτόν, εἰς τὰς πρὸς τοὺς τούρκους ὑπηρεσίας αὐτοῦ. Εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν πολιορκίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπέστειλε χρήματα καὶ ἄνδρας εἰς τὸν σουλτάνον, ὡς πρότερον ὁ προκάτοχος αὐτοῦ Στέφανος εἰς τὸν Βαγιαζήτ, πολιορκοῦντα τὸ πρῶτον τὴν Πόλιν.

Ὅτε τῷ 1433 ὁ σουλτάνος Μουράτ ὁ Β' δυσηρεστήθη κατ' αὐτοῦ, ἀπέστειλεν ἐναντίον του τὸν Σικὴν Πασᾶν ἠναγκάσθη

δὲ ἐκ τούτου ὁ Γεώργιος νὰ ὑπογράψῃ ταπεινῶς συνθήκην νέας συμμαχίας καὶ νὰ δώσῃ ταυτοχρόνως τὴν ἀνήλικων θυγατέρα του Μάρω ἢ Μαριάν ὡς σύζυγον εἰς τὸν σουλτάνον τοῦτον ἄγοντα τότε ἡλικίαν 30 ἔτων, ὅστις καὶ ἐτέλεσε τοὺς γάμους αὐτοῦ μεγαλοπρεπῶς ἐν Ἀνδριανουπόλει, ἐπιτρέψας εἰς αὐτὴν νὰ ἐξακολουθῇ νὰ παραμένῃ χριστιανὴ καὶ νὰ ἐκτελῇ ἐλευθέρως τὰ χριστιανικὰ αὐτῆς καθήκοντα ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων.

Ἡ Μάρω, ὡς αὐτὴ ὀνομάζει ἑαυτήν, ἡ μάτην θυσιασθεῖσα εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος αὐτῆς, εὔρεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τὸν Μωάμεθ Β τὸν Πορθητὴν εἰς μικρὰν ἡλικίαν καὶ ὡς μητροιὰ τὸν ἐβοήθησε πολὺ κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν καὶ ὅτι ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ οὗτος, τοῦτο ὀφείλεται εἰς αὐτήν. Κατὰ τὸν Κριτόβουλον, ὁ Μωάμεθ ἔμαθε παρὰ τῆς μητροιᾶς του Μάρως νὰ ὀμιλῇ καὶ νὰ γράφῃ καλῶς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὸ δὲ πρῶτον νόμισμα τὸ ὁποῖον ἔκοψε ἔφερεν ἑλληνικὴν ἐπιγραφὴν καὶ παρουσιάζει ἑαυτὸν ὡς βασιλέα τούρκων καὶ ἐλλήνων. Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων σῶζεται ἐπιστολὴ τοῦ Μωάμεθ γεγραμμένη ἑλληνιστί.

Ἀποθανόντος αἰφνιδίως τοῦ σουλτάνου Μουράτ, ἀνέλαβε σουλτάνος ὁ Μωάμεθ, ὅστις ἔχων τὸν αὐτὸν πόθον τοῦ πατρὸς του νὰ καταλάβῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐπολιόρκησε ταύτην, τὴν ὁποίαν καὶ κατέλαβεν ἐξ ἐφόδου τὴν 29ην Μαΐου 1453. Ἡ Μάρω κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, λόγῳ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἐπὶ τοῦ Μωάμεθ, ἐπέτυχε πολλὰ προνόμια ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν. Ἐκ παραλλήλου συνέλεξε πολλὰ κειμήλια καὶ ἅγια λείψανα τῆς χριστιανικῆς ἡμῶν πίστεως, ἅτινα διετήρει παρ' αὐτῆ, μεταξὺ τῶν ὁποίων παρέλαβεν ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸν θησαυροφυλάκιον καὶ τὰ Τίμια Δῶρα, ἅτινα οἱ μάγοι προσέφερον εἰς τὸν Χριστὸν κατὰ τὴν Γέννησιν αὐτοῦ.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Πατριάρχου Διονυσίου Α' πρώην μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως (1462-72) εἰς τὴν Μάρω ὀφείλεται.

Ἡ Μάρω διαλογιζομένη πάντοτε τὸν θάνατον καὶ μὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ παραμείνῃ περισσότερον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Μωάμεθ ν' ἀναχωρήσῃ εἰς ἡσυχόν τι μέρος πρὸς ἀνάπαυσιν, ὅστις ἐδώρησεν εἰς αὐτὴν μέγα παρὰ τὸ χωρίον Ἐξοβα, πλησίον τῶν Σερραῶν κτῆμα. Κατ' ἄλλους ἀναμιχθεῖσα εἰς τὴν πολιτικὴν ἐπροκάλεσε τὴν ὀργὴν τοῦ Μωάμεθ, ὅστις

ἐξώρισεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἑζοβαν.

Τὸ 1470 ἀνεχώρησεν ἡ Μάρω ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διὰ βασιλικοῦ πλοίου, παραλαβοῦσα μεθ' ἑαυτῆς ἅπαντας τοὺς θησαυροὺς τῆς μεταξὺ τῶν ὀποίων καὶ τὰ ὡς ἄνω Τίμια Δῶρα. Οὕτω πλέουσα ἔφθασεν εἰς τὸν Ἄθω καὶ προσωρμίσθη εἰς τὴν πλησίον αὐτοῦ παραλίαν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, μετὰ τῆς ὁποίας ἡ Μάρω εὗρίσκετο εἰς οἰκογενειακοὺς καὶ θρησκευτικοὺς δεσμούς, καθόσον ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Μονὴ ἦτο τότε καθαρῶς Σερβικὴ ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς Γεώργιος Βράγκοβιτς, ἡγεμὼν τῆς Σερβίας, ἠπῆρξεν ὁ κίτιωρ τοῦ μέχρι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος σωζομένου καθολικοῦ ναοῦ αὐτῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν προσωρμίσθη ἡ Μάρω εἰς τὸν ὀρμίσκον τῆς Μονῆς, ἐπιθυμοῦσα ὅπως, δίδουσα καὶ αὕτη δεῖγμα τῆς ἐξ οἰκογενειακῆς παραδόσεως ἀφοσιώσεώς της πρὸς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονήν, ἀφιερῶσιν καὶ παραδώσιν ἡ ἴδια εἰς αὐτὴν τὰ Τίμια Δῶρα.

Μὲ τὴν ἀναγγελίαν τοῦ κατάπλου τοῦ βασιλικοῦ πλοίου, ἅπαντες οἱ ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Καθηγούμενον καὶ τοὺς ἱερεῖς φέροντας τὰ ἱερατικά αὐτῶν ἄμφια καὶ τοὺς μοναχοὺς, κατῆλθον εἰς τὴν παραλίαν καὶ ὑπεδέχθησαν τὴν βασιλομήτορα Μάρω, ἀποβιβασθεῖσαν εἰς τὴν ξηράν.

Οὕτω ὀλόκληρος ἡ συνοδεία μετὰ τῆς κομιζούσης τὰ Τίμια Δῶρα Μάρως, ἤρξατο ἀνερχομένη πρὸς τὴν Μονὴν ψάλλουσα ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους, ἀλλ' ὅταν ἔφθασαν εἰς σημεῖον τι πετρῶδες ἀπέναντι τῆς Μονῆς, ἠκούσθη φωνὴ λέγουσα· «Μάρω, μὴ προβῆς περαιτέρω», ἣτις ἐκπλαγεῖσα καὶ λαβοῦσα τὴν ἐξήγησιν περὶ ἀπαγορεύσεως εἰσόδου παντὸς θήλεως εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, ἐσταμάτησεν ἐπὶ τόπου καὶ ἀνοίξασα τοὺς θησαυροὺς, προσηυχῆθη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ προσκυνήσασα εὐλαβῶς τούτους, τοὺς παρέδωκεν εἰς τοὺς μοναχοὺς ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην παρὰ τῇ Ἱερᾷ ἡμῶν Μονῇ, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐδώρησε καὶ διάφορα ἄλλα πολίτιμα ἀντικείμενα.

Τὰ Τίμια Δῶρα σώζονται καὶ διαφυλάσσονται μέχρι σήμερον εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονὴν αὐτούσια, ἀνέπαφα καὶ ἀναλλοιώτα.

Ἐπὶ τόπου, ὅπου ἐγένετο ἡ παράδοσις τῶν Τιμίων Δώρων, τότε μοναχοὶ ἀνήγειραν, ἐν εἶδη ναῖδριου, ἀναμνηστικὸν περὶ τὸ πτερον μετὰ τρούλλου καὶ θόλου, ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ὀποίου

ἐφιλοτέχνησαν καλλιτεχνικὴν ἀναπαράστασιν τοῦ γεγονότος τῆς ἀφιέρωσης, διὰ θαυμασίας ζωγραφικῆς τέχνης εἰκονίσαντες οὕτω τὴν βασίλισσαν Μάρω παραδίδουσαν τὰ Τίμια Δῶρα εἰς τοὺς μοναχοὺς, ἐπὶ δὲ τῆς μετώπης τοῦ περιπτέρου ἐχάραξαν τὴν χρονολογίαν τῆς παραδόσεως (1470).

Τοῦτο παρασυρθὲν πρὸ 60ετίας ὑπὸ μεγάλης νεροποντῆς, ἀνηγέρθη ἐκεῖ πλησίον νέον τοιοῦτον εἰς συνεχῆ ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος.

Μετὰ τὴν ἀφιέρωσιν ταύτην, ἡ Μάρω ἐξηκολούθησε τὸ ταξειδίον τῆς καὶ προσορμισθεῖσα εἰς Τζάγεζι τοῦ Σιρουμενικοῦ κόλπου ἔφθασεν εἰς Ἐξοβαν τοῦ Νομοῦ Σερωῶν ἔνθα καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ δωρηθὲν εἰς αὐτὴν μέγα κτῆμα.

Μετὰ τινά ἔτη, καὶ περὶ τὸ 1473, ἡ Μάρω ὀρωμένη ἐκ τῶν αὐτῶν θρησκευτικῶν, πατριωτικῶν καὶ οἰκογενειακῶν λόγων, ἀφιέρωσε, ἐδώρησε καὶ μεταβίβασε κατὰ κυριότητα καὶ νομὴν εἰς τὴν Ἱ. ἡμῶν Μονὴν τὸ κτῆμα «Πύργος», τὸ ὁποῖον ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς ἀφιερωτρίας Μάρως, μετωνομάσθη «Πύργος Μάροβιτς» (σερβιστί), Πύργος Μαροβίτσα (ἐλληνιστί) καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς ὅλα τὰ τουρκικὰ φερμάνια καὶ ἱεροδικαστικὰ ἔγγραφα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1478 καὶ ἔφεξις.

Τὸ κτῆμα τοῦτο ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ πύργου, ἐκκλησίαν ἀνεγερθεῖσαν ὑπὸ τῆς Μάρως καὶ τιμωμένην ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς τῆς καὶ σωζομένην μέχρι σήμερον, ἀχυρῶνα, βρύσιν, γαίας καλλιεργησίμους καὶ μὴ, δάσος καὶ μέρος τῆς ἰχθυοτρόφου λίμνης Ἀχινοῦ, ἐκτάσεως 9.500 περὶπου στρεμμάτων μακεδονικῶν, παρέλαβεν ἡ Ἱ. ἡμῶν Μονὴ ὑπὸ τὴν κυριότητα καὶ νομὴν αὐτῆς κατὰ τὸ ἔτος 1473, ὅτε ἐγκατεστάθησαν ἀμέσως ἐν αὐτῷ οἱ μοναχοὶ ἀνεγείραντες καὶ δεύτερον πύργον δι' αὐτοῦς.

Ἡ Μάρω διαβιοῦσα εἰς τὴν Ἐξοβαν δὲν ἔπαυσε φροντίζουσα ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας Ἱ. Μονῆς. Τῷ 1469, εἰς ἡλικίαν ὑπερεβδομήκοντα ἐτῶν ἠγόρασεν ἀπὸ τοὺς Ἑσφιγμενίτας τὸ Μετόχιον Πρόβλακα καὶ ἐδώρησεν αὐτὸ εἰς τὴν ἡμετέραν Μονήν.

Τὸ ἔγγραφον τῆς πωλήσεως ταύτης κατὰ μετάφρασιν ἐκ

τουρκικοῦ ἔχει ὡς ἔξῃς :

« Ὁ Καδῆς τῶν Σερωῶν Μεχμέτ υἱὸς Σάχ »

Ἐπιβεβαιούντων καὶ τῶν καθήδων Θεσσαλονίκης καὶ Σιδηροκαυσίων.

Ἡ αἰτία τοῦ γραφομένου τούτου Χοτζετίου εἶναι ἡ ἑξῆς: Οἱ ἐν Ἀγίῳ Ὅρει προϊστάμενοι τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου Θωμᾶς Παύλου καὶ Ἰγνάτιος Νικολάου ὠμολόγησαν ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ συμβουλίου τὰ ἑξῆς: Ἐπειδὴ τὸ εἰρημένον μοναστήριον ἀπετεφρώθη καὶ στεροῦνται τῶν μέσων νὰ ἀνακτίσωσιν αὐτό, διὰ τοῦτο θέλουσι νὰ πωλήσωσι τὸ εἰς τὴν τοποθεσίαν Πρόβλακα εὐρισκόμενον ἑρείπιον βακουφικὸν τσιφλικίον ὁμοῦ μὲ τὸν πύργον, τὸν ἔρημον τόπον καὶ τὰ χωράφια τὰ ἐξαρθώμενα ἐκ τοῦ εἰρημένου τσιφλικίου. Ὅθεν ἀφοῦ ἐτέθησαν ταῦτα εἰς δημοπρασίαν κατὰ τὴν βασιλικὴν ὁδόν, ἐνώπιον ἀγοραστῶν καὶ πωλητῶν ζητούντων καὶ ἐπιθυμούντων νὰ πωλήσωσι τὴν ἰδιοκτησίαν των καὶ τὰ δικαιώματά των, κατεκυρώθη ἐπ' ὀνόματι τῆς φερούσης τὸ ἔγγραφον τοῦτο, τῆς τετιμημένης καὶ χριστιανῆς τῆς θρησκείας θυγατρὸς τοῦ Δεσπότης τῆς Κυρίας Δεσποίνης διὰ 30 χιλιάδας ἄσπρα διὰ νὰ κτισθῇ μὲ τὴν ἀδειαν τοῦ νόμου τὸ εἰρημένον καὶ μοναστήριον. Οὕτως ἡ πώλησις μὲ τὴν ἀνωτέρω ἀξίαν εἰς ὄνομα τῆς Δεσποίνης ἐπετράπη. Οἱ Ἐσφιγμενῖται ἀφοῦ ὠμολόγησαν ὅτι ἔλαβον τὸ ἀντίτιμον καὶ παρέδωκαν τὰ πωληθέντα, ἐκ μέρους τῆς δεχθείσης τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν ταύτην προσελθὼν ὁ Βοεβόδας ὡς πληρεξούσιος ἐπεβεβαίωσε τὴν πράξιν. Τοῦτο τὸ ἔγγραφον ἐγράφη ὅπως ἰσχύη καὶ δίδεται ὅπως μεταχειρισθῇ αὐτὸ ἐν ἀνάγκῃ.

Ἐγράφη εἰς τὸ τέλος τοῦ ρεβι - οὐλ - ἀχίρ τοῦ 816.

«Μάρτυρες τῆς πράξεως ταύτης, Μουσᾶς Ἀβδουλάχ, Σαῖτ, Σουλεϊμάν, Χατζῆ Χασάν, Γκανῆς καὶ λοιποὶ».

Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει καὶ ἰδιόχειρον αὐτῆς δωρητήριον ἑλληνιστὶ ἐφθαρμένον ἐν μέρει καὶ τὸ ὁποῖον ἀρκεται;

«Ἐγὼ ἡ Μάρο, ἡ κυρὰ ἀπὸ τὴν ἔξοβα, ἐγύρευσα ἵνα ἀγοράσω τὸν ἄπορον τὸν πύργον τὸ μετόχιον τοῦ ἐσφιγμένου εἰς τὸν Πρόβλακα ἀντάμα μὲ τὸν παλαιόμυλον ὅπου εἶναι εἰς τὸν ποταμὸν πλησίον εἰς τὸ μετόχιον τῶν Ἰβήρων. Καὶ ἡμεῖς οἱ Καλόγηροι οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἐσφιγμένου ὁ προηγούμενος κυρ Μακάριος, καὶ ὁ Γέροντας Ἰγνάτιος καὶ ὁ Γέροντας Θωμᾶς καὶ ὁ Γέροντας Γερμανὸς καὶ ὁ Γέροντας Δαμιανὸς

καὶ ὁ Γέρο. Γαλακτίων καὶ Ἰωβάννης ὁ Δοχειαρίτης καὶ ὅλοι οἱ ἀδελφοί, δι' αὐτὸ ἐβουλευτήκαμεν καὶ ἐπουλήσαμεν τὸν πύργον ἄπορον εἰς τὸν πρόβλακα μὲ τὸ μετόχιον καὶ μὲ τὸν τόπον ὅπου ἴσταται ὁ μῦλος, ἵνα τὸ ἔχη γενικῶς ἕως νὰ στέκη ὁ κόσμος, μετόχιον εἰς τὴν ἄδειαν αὐτῆς ἢ ἂν θέλῃ νὰ τὸ πουλήσῃ, ἔμεις γοῦν οἱ καλόγηροι τοῦ ἐσφιγμένου μηδενὸς ἔχομεν τὴν ἄδειαν ἢ ὀλίγον ἢ πολὺ, νὰ εἰποῦμεν τι ἐπράξαμεν ποτές, καὶ ἔδωσέ μας εἰς αὐτὸν τὸν πύργον, καὶ παλαιόμυλον τελείαν πράσιν, ἄσπρα χιλιάδες λ' εἰς αὐτὴν τὴν δουλείαν καὶ τὴν ἀγορὰν εἰσὶ μάρτυρες.

Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἐρεσσοῦ κύρ Ραφαήλ, ὁ ἡγούμενος Χιλιανταρίου κύρ Βικέντιος ὁ ἱερομόναχος, ὁ μητροπολίτης Μυτιλήνης κύρ Παῦλος, ὁ προηγούμενος Ἀθανάσιος ὁ ἱερομόναχος, ὁ προηγούμενος κύρ Διονύσιος ὁ ἱερομόναχος, ὁ οἰκονόμος ὁ μέγας Ἀντώνιος, καὶ ὁ Γέροντας κύρ Σάββας καὶ ὁ Γέροντας κύρ Παΐσιος, καὶ ὁ Γέροντας Βασίλειος, καὶ ὁ Γέροντας Διονύσιος καὶ ὁ Γέροντας Γρηγόριος.

Καὶ ἀπὸ τοῦ Ζωγράφου ὁ κύρ Ἰωάσαφ καὶ ὁ Γέροντας κύρ Νεόφυτος. Καὶ ἀπὸ τὸ Βατοπέδιον ὁ οἰκονόμος, ἀπὸ τὸ Ἀλλαδιάβα ὁ κύρ Γουνάδιος μοναχός, καὶ ὁ κύρ Κύριλλος μοναχός, καὶ ἀπὸ τὴν Κομήτησα Γεώργιος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Δημήτριος καὶ ὁ Φίλιππος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θεόδωρος, καὶ ὁ Στεργιανὸς καὶ ὁ Ἰωάννης κατοτρίχης καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σταμάτιος, καὶ ὁ ἀπὸ τὸ Ἀλλαδιάβα Θεόλογος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θεόδωρος, καὶ ὁ σεμνομάτης ὁ Δημήτριος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Γεώργιος ὁ κοντάκης καὶ ὁ δεύτερος υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης καὶ ὁ Γεώργιος ὁ... .. ἀντοβίχης καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Σταμάτης καὶ ὁ Θεόδωρος ὁ Κώστας καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Χρυσάφης καὶ ἀπὸ τὸν Χιλιανταρινὸν πύργον τὸν Πανούκη καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Δημήτριος, καὶ ὁ Θεόδωρος καὶ ὁ Μανώλης, καὶ ὁ Ἰωάννης, καὶ ὁ Κρόϊος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νικόλαος, καὶ ὁ Νικόλας τοῦ Λαμιανοῦ εἰς αὐτὴν γοῦν τὴν δουλείαν καὶ τὴν ἀγορὰν ἐποιήσαμεν τέλειον ἀφορεσμὸν.....

.....θεν καὶ ἀντιβολήσῃ τὴν πράσιν καὶ τὴν συμφωνίαν
ὅς ἐποιήσαμεν ὁμοθυμαδόν.

Ἔτος σιποζ' μηνὶ Μαρτίῳ α'

† Μετὰ ταῦτα ἐγὼ ἡ Μάρω, ἡ Κυρὰ ἀπὸ τὴν ἔξοβα ἐπρο-

δήλωσα αὐτὴν τὴν πράσιν καὶ τὴν ἀγορὰν εἰς τὴν μονὴν τὴν λεγομένην Ἁγίος Παῦλος «ἐν ἁγίῳ Ὁρει Ἁθῶ, ἵνα ἔχωσιν ἕως τέλους ζωῆς αὐτῶν, εἰς μνημόσυνον ἑμοί, καὶ τῶν γονέων ἑμοί, ἀπαραιτήτως, ἀνενοχλήτως».

Ἡ ἀγορὰ αὐτὴ ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως διὰ σχετικοῦ χοιζετίου ἔχοντος ὡς ἐξῆς :

« Ἱερονομικὸς τίτλος »

Ἐξέδωκε τὸ παρὸν ὁ Μεχμέτ υἱὸς Μεχμέτ - Σιάχ
Ἱεροδίκησ Σερρῶν.

Λόγος τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος εἶναι ὁ ἐξῆς : Ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον τοῦ Ἱεροδικείου οἱ Θωμᾶς υἱὸς Πολύζου καὶ Ἰγνάτιος υἱὸς Νικολάου ἡγούμενοι τῶν μοναχῶν τῶν κατοικούντων ἐν τῇ ἐν Ἁγίῳ Ὁρει μονῇ Ἐσφιγμένου καὶ ὁμολόγησαν καὶ κατέθεσαν ὅτι καείσης ἤδη τῆς Μονῆς ταύτης ἐκ πυρκαϊᾶς, ἡ Μονὴ αὕτη ἔμεινεν ἄνευ περιουσίας καὶ ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ἐπισκευῆς, καὶ διορθώσεως, τούτου ἕνεκα ἐπωλήσαμεν τὸ δικαίωμα τῆς νομῆς καὶ κυριότητος καὶ τῆς χρησικτησίας τοῦ ἐν τῇ θέσει « Πρόβλακος » κατεστραμμένον Βακούφικον τσιφλίκιον τῆς μονῆς ἔσφιγμένου, μεθ' ἐνὸς μετὰ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ χέρσων τόπων καὶ τῶν μετὰ τοῦ τσιφλικίου τούτου σχετιζομένων ἀγρῶν ἐν πλειστηριασμῶ καὶ ἐν δημοσίᾳ ἀγορᾷ καὶ διαρκῶς καὶ κατ' ἐπανάληψιν μεταξὺ τῶν αἰτούντων καὶ ποθούντων τὴν ἀγορὰν αὐτοῦ, μεθ' ὅ τοῦτο κατεκυρώθη ἔναντι τριάκοντα χιλιάδων ἄσπρων (ἀκτσέ) εἰς τὴν φέρουσαν τὸ παρὸν καὶ κυρίαν τῶν χριστιανῶν γυναικῶν Δέσποιναν θυγατέρα Δεσπότου καὶ ἐπωλήθη ἀδεία τοῦ Ἱεροδικίου χάριν τῆς ἐπισκευῆς τῆς καείσης μονῆς ταύτης εἰς τὴν εἰρημένην Δέσποιναν ἔναντι τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ, παραλαβόντες δὲ τὸ τίμημα παρεδώσαμεν τὸ πωλούμενον, τὴν δήλωσιν αὐτῶν ταύτην ἐπεκύρωσε νομίμως καὶ ὡς πληρεξούσιος ἐκ μέρους τῆς ὑπερ ἧς ἡ ὁμολογία
..... Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν γράμμα, ἐπέχον θέσιν χοιζετίου (Ἱεροδικαστικῆς ἀποφάσεως) καὶ ἵνα ἐν δεδομένη ἀνάγκῃ ὑποβάλληται ὡς ὑποδεικνύεται.

« Ἐγράφη μεσοῦντι μηνὶ Ρεμπίουλ Ἁχῆρ τοῦ ἔτους 896

καθ' ἡμᾶς 1469)

οἱ μάρτυρες »

Τὸ μέγα κτήμα τῆς Ἐζόβης εἰς τὸ ὅποιον διέμενον ἡ Μάρω, κληθὲν μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς «Μαροβίτσα», ὡς καλεῖται καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔγγραφα τῆς Μονῆς ἡμῶν, ὑπῆρχεν ἔκτοτε εἰς τὴν κυριότητα τῆς Μονῆς καὶ τοῦ ὁποίου τὸ δέκατον τῶν εἰσοδημάτων ἐδίδετο εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱμαρέτ τοῦ τζαμιού τοῦ σουλτάνου Βεγιαζήτ.

Εἰς τὴν Ἐζοβαν σώζεται ἤδη ἐρειπωμένος πύργος καλούμενος πύργος τῆς βασιλίσης, πλησίον τοῦ ὁποίου ἡ Μάρω ἐτέλεσε πολλὰ ἐξωραϊστικά ἔργα. Αὕτη ἀπέθανε τῷ 1490 καὶ ἐτάφη μεταξὺ τοῦ πύργου αὐτῆς καὶ τοῦ τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Παύλου. Περὶ τοῦ τάφου αὐτῆς πολλὰ ἐλέγοντο μεταξὺ τῶν Ἐζοβιτῶν καὶ τῶν παλαιῶν πατέρων τῆς ἡμετέρας Μονῆς καὶ καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐνεργηθοῦν ἀνασκαφαί, διότι ἐνδεχόμενον νὰ ἔλθουν εἰς φῶς πολλὰ ἄγνωστα ἡμῖν. Περὶ αὐτοῦ ἐνδιεφέρθησαν κατὰ περιόδους διάφοροι σέρβοι ἐπιστήμονες, ἰδίως προπολεμικῶς. ἄλλ' ὁ πόλεμος ἀνέκοψε τὴν προσπάθειαν αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ὅτε ἐπανεστάτησε καὶ ἡ Χαλκιδικὴ τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸ Ἅγιον Ὄρος ὑπέστη τὰς συνεπείας τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἐθνους πράξεων του ἐκ μέρους τῶν ὀρδῶν τοῦ Ὄσμαν. Ὁ Ἀβουλαβούτ πασσᾶς μετὰ μεγάλης δυνάμεως εἰσβαλὼν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐληλάτησεν αὐτό, διαλυθείσης τῆς διοικήσεως αὐτοῦ ἐπὶ ἐννεαετίαν, τῶν μοναχῶν καταφυγόντων μετὰ τῶν ἱερῶν κειμηλίων εἰς Σκόπελον καὶ ἄλλα μέρη. Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν οἱ βέηδες ἀπειραθήσαν αὐθαιρέτως νὰ σφετερισθῶσι τὸ ἀνωτέρω μετόχιον, εἰσβαλόντες ἐν αὐτῷ ὀλίγον μετὰ τὸν ἀπαγχονισμόν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε', ὅστις μεγάλως ἐνδιεφέρθη διὰ τὸ κτήμα τοῦτο καὶ γενικῶς δι' ὅλα τὰ ζητήματα τῆς Μονῆς, κατέσφαξαν τοὺς ἐν τῷ μετοχίῳ ἐννέα μοναχοὺς καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν καὶ διὰ τῶν μισθοφόρων των γκέγκηδων ἐληλάτησαν αὐτό.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Τούρκων ἐξ Ἁγίου Ὁρους (1829), ἀπέβαλε καὶ ἡ Μονὴ ἐκ τοῦ κτήματος τοὺς δυνάστας τῶν Σερῶν, ἀλλὰ μετὰ τινα ἔτη πάλιν τὸ ἐληλάτησαν, διὰ νὰ ἐπακουθήσῃ νέος ἀγὼν μεταξὺ τῆς Μονῆς καὶ τῶν βέηδων καὶ νὰ δικαιωθῇ αὕτη διὰ τῆς ἐκδόσεως τὴν 21ην Ζιλχίδζδζέ τοῦ ἔτους

284 (1867) ὑπὲρ αὐτῆς ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης αὐτοκρατορικοῦ διβανίου.

Τὸ αὐτοκρατορικὸν τοῦτο διβάνιον, διὰ τοῦ μεγίστης σημασίας σκεπτικοῦ καὶ διατακτικοῦ του, ἀναγνωρίζει τὸ μετόχιόν μας τοῦτο ὡς βακουφικὸν καὶ ἀνῆκον εἰς τὴν ἐν Ἑλίῳ Ὁρει Μονῆν τοῦ Ἁγίου Παύλου καὶ μνημονεύεται ἐν αὐτῷ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 122 τοῦ περὶ γαιῶν αὐτοκρατορικοῦ κώδικος, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ περιέλθουν εἰς τὴν κατοχὴν καὶ τὴν νομὴν ἄλλων, οὐδὲ νὰ ἀγοραῶνται καὶ πωλοῦνται αἱ ἕκ τινος Μονῆς ἐκ παλαιοτάτων χρόνων ἐξαρθώμεναι γαῖαι, τῶν ὁποίων ἡ ἐξάρτησις, ὡς ἐν προκειμένῳ εἶναι σεσημειωμένη εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν κτηματολόγιον, εἶναι δηλονότι αἱ γαῖαι αὗται ἀναπαλλοτριώτοι καὶ οὐδεὶς ἄλλος πλὴν τῆς Μονῆς ἠδύνατο νὰ κέκτηται ταύτας κατ' ἀκολουθίαν δὲ οὐδὲ ἠδύνατο νὰ ἐκδοθῶσι τίτλοι ἐπ' ὀνόματι ἄλλων. Τοῦτο ἀναφέρεται διότι οἱ βέηδες ἐπέτυχον πρότερον ὑπὲρ αὐτῶν ἐκδοσιν διαφόρων τίτλων.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους, διατάσσεται διὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ αὐτοῦ διβανίου ἡ ἀποβολὴ ἐκ τοῦ μετοχίου Μαροβίτσα τοῦ δυνάστου βέη. Βραδύτερον οἱ τοῦρκοι πάλιν εὐρέθησαν ἐντὸς τοῦ μεγάλου τούτου τσιφλικίου, διὰ νὰ ἐπικρατήσουν καὶ αὖθις τὰ δίκαια τῆς ἡμετέρας Μονῆς ὀλίγον πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου (1912) καὶ νὰ εἰσέλθῃ ἐν αὐτῷ κατόπιν πολλῶν μακρῶν κόπων καὶ ὑλικῶν θυσιῶν ἀνυπολογίστων.

Ἐκ τῶν ὀγκωδεδστάτων φακέλλων εὐρισκομένων ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς, βλέπομεν ὀλόκληρον δεκάδα δικηγόρων ἐλλήνων, τούρκων καὶ ἐβραίων ὑποστηριξάντων ἐπὶ μακρὰ ἔτη τὴν ὑπόθεσίν μας ταύτην καὶ τὰ ἔξοδα τόσα, ὥστε δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ κτήμα τοῦτο ἠγοράσθη ἐκ νέου ὑπὸ τῆς Μονῆς εἰς τὴν πραγματικὴν του τιμὴν. Καὶ τοῦτο ἀπηλλοτριώθη πρὸ 30ετίας, χωρὶς ὅμως νὰ καταβληθῆ μέχρι σήμερον ὀλόκληρος ἡ ἀξία διὰ νὰ συνεχίζεται ὁ ἀγὼν τῆς Μονῆς.

Εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονὴν σώζονται δύο ἐπίσημα τουρκικὰ ἔγγραφα, ἅτινα εἶναι φερμάνια ἐλληνιστὶ γεγραμμένα περὶ τῶν κτήσεων αὐτῆς.

Τὸ πρῶτον εἶναι μεγέθους 19 X 14 1/2 ἕκ τοῦ μέτρου, τοῦ σουλτάνου Βαγιατζήτ τοῦ Α', κληθέντος Ἰλδιρίμ (Κεραυνός), ἔτους ἐγείρας 791 (1389-1402). Ὁ τουρᾶς τοῦ φερμανίου τούτου γράφει, Βαγιατζήτ υἱοῦ Μουράτ. Ἐκ τῆς χρονολογίας ὁμως φαίνεται νὰ εἶναι Μουράτ τοῦ Α' (*).

Ὁ Βαγιατζήτ οὗτος ἠτύχησεν ἐν τῇ φονικῇ μάχῃ τῆς Ἀγκύρας (1402) καὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος τοῦ Ταμερλάνου. Εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ φέρει ἀπλούστατον τουρᾶν, ἀλλ' ἐκ τῆς φθορᾶς ὀλίγισται λέξεις αὐτοῦ ἀναγινώσκονται. Ἀρχεται δὲ ὡς ἑξῆς: «ὄρισμός τοῦ μεγάλου αὐθέντου καὶ μεγάλου ἀμηρᾶ τοῦ πεγιαζίτου.».

Ἐκ τῶν διαφόρων ἀναγινωσκομένων λέξεων τοῦ φερμανίου τούτου, φαίνεται ὅτι οἱ τότε Ἀγιοπαυλίται μοναχοὶ προσῆλθον μετὰ γραμμάτων εἰς τὸν σουλτάνον νὰ δηλώσουν ὑποταγὴν. Πρὸ ὀλίγου παρετηρήσαμεν πῶς ἐσκέπτοντο οἱ σερβικοὶ πολιτικοὶ κύκλοι περὶ τοῦ μέλλοντος. Οὐδόλως ἄπορον καὶ οἱ μοναχοὶ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παύλου, ὄντες σέρβοι καὶ ἀκολουθοῦντες τὰς τάσεις καὶ συμβουλὰς τῆς ἐπισήμου Σερβίας, προσῆλθον εἰς τὸν σουλτάνον τοῦτον ἵνα ἐξασφαλίσουν ἐκ τῶν προτέρων τὰς κτήσεις τῆς Μονῆς αὐτῶν. Ἡ φθορὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου δὲν ἐπιτρέπει εἰς ἡμᾶς νὰ γνωρίζομεν τὸν τόπον τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, φαίνεται ὁμως ὅτι ἐξεδόθη ἐν Προύσῃ.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

(*) Τὸ ἔγγραφο τοῦτο τοῦ Βαγιατζήτ εἶναι πολῦτιμον διότι δὲν ὑπάρχει ἕτερον τοῦ σουλτάνου αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον.

Πρὸ ὀλίγων μόλις ἑτῶν ἐνδιεφέρθη διὰ αὐτὸ καθηγητὴς τις τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς φωτογραφήσεως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξυπηρετηθῇ, ἐζήτησε νὰ σταλῇ εἰς Θεσσαλονικὴν ἵνα μεταβῇ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ, ὥστε μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ὑπεριωδῶν ἀκτίνων X νὰ διεκκολυθῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσίν του.

Ὡς ἦτο ἐπόμενον ἠρηνήθημεν τὴν μεταφορὰν του, δικαιολογηθέντες τὴν γενικὴν ἀπαγόρευσιν μεταφορᾶς τῶν ἐγγράφων τούτων ἔξω τῶν Ἱ. Μονῶν. Ἡ ἀρνησις ἡμῶν αὕτη ἐπροκάλεσε τὰς διαμαρτυρίας τοῦ κ. καθηγητοῦ, ὅστις εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς του γράφει «Ἐφ' ὅσον λοιπὸν αὕτη δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ, ἄς γίνῃ παρανάλωμα τοῦ χρόνου ἢ καὶ τοῦ πυρὸς τὸ φερμάνιον τοῦ Βαγιατζήτ, ὅπερ εἶναι τὸ μόνον σωζόμενον ἔγγραφο τοῦ σουλτάνου αὐτοῦ οὐτῶν δὲν ἐσώθησαν ἕτερα, οὐδὲ εἰς τὴν τουρκικὴν ἢ ἀραβικὴν».

Μετὰ παρέλευσιν ἑξαετίας δίδομεν τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸν κ. καθηγητὴν. Ἠδίκησεν ἑαυτὸν, οὗτος, - ἐὰν ἐνόμισε τοὺς μοναχοὺς τοῦ Ἁγίου Ὄρους τόσον ἀφελεῖς, ὥστε νὰ μεταφέρουν εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν, νὰ ἐπιταυθῶν καὶ νὰ θέσουν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας ἕνα πολῦτιμον ἔγγραφο ὅπως τὸ προαναφερθὲν. Ἐὰν οἱ μοναχοὶ ἀπεχώρουν εἰς τοιαύτας ἀπαιτήσεις, ὀθενδῆποτε προερχομένας, δὲν θὰ ὑπῆρχε τίποτε εἰς τὰς Μονὰς τῶν.

ΠΛΗΘΙΟΝ ΤΩΝ ΕΡΗΜΙΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

Καθηγητοῦ Κ. Ε. Μόναχου

Κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους τῶν ἐφευρέσεων καὶ ἐν γένει τῶν τεχνητῶν προόδων, ὅχι κατ' αὐτοὺς μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ τοῦ μεσαιῶνος, ἐάν ποτε ἤθελεν ἀνακύψῃ ζήτημα ἐρημικῆς ζωῆς, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ καταστῇ ἀντιληπτὴ ἢ πραγματικὴ σημασία αὐτοῦ οὔτε καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς αὐστηροὺς πνευματικοὺς κύκλους τῆς Εὐρώπης. Ἡ ἐπ' αὐτῆς ὅμως διδασκαλία τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐπεφύλαξεν ἐν σχετικῶς εὐρὸ περιθώριον διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐρημικῆς ταύτης ζωῆς, ὅπως γνωρίζομεν τοῦτο ἐκ τῆς Τσαρικῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας. Πάντως ἐν ἱστορικῇ ἐξελίξει ὁ τρόπος οὗτος τῆς ζωῆς τῶν ἐρημιτῶν διετηρήθη εἰσέτι σήμερον μόνον ἀκόμη σχεδὸν ἐπὶ τοῦ Ἄθω. Ἐνταῦθα ζῶσι κατὰ ἀδιάκοπον ἐξακολούθησιν τοιοῦτοι ἐρημίται ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀκόμη χριστιανικοὺς αἰῶνας. Ἀνατολιῖται καὶ Σύριοι Πατέρες τῆς Ἐρήμου ὑπῆρξαν ἐκεῖνοι οὔτινες μετέφεραν τὸν ἐρημικὸν βίον ἐπὶ τοῦ Ἄθω εἰς τὴν Εὐρώπην. Οὗτος συνίσταται εἰς τὴν τελείαν ἀποκοπὴν τῶν σχέσεων μετὰ τοῦ ἔξω κόσμου, εἰς τὴν ἐξάσκησιν διηγεκοῦς προσευχῆς καὶ νηστείας καὶ εἰς τὴν αὐτοκυριαρχίαν. Ἀπὸ τοῦ τρόπου τούτου τῆς ζωῆς ἐξέλαμψαν τὸ πρῶτον οἱ μέγιστοι φωστῆρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας. Πῶς συναντῶμεν λοιπὸν σήμερον τὸν ἐρημίτην διαβιῶντα ἐπὶ τῶν ἀποτόμων βραχιδῶν τόπων τῆς νοτίου πλευρᾶς τοῦ Ἄθω κατόπιν τοσοῦτων παρελθουσῶν ἑκατονταετηρίδων;

Μόλις κατὰ τὴν δευτέραν μου ἐπίσκεψιν εἰς Ἄθω μοὶ κατέστη δυνατόν νὰ εἰσχωρήσω εἰς τὰς βραχώδεις ταύτας Ἐρήμους, αἵτινες τοσοῦτον ἐκ φύσεως κεκρυμμένα καὶ σχεδὸν ἀόρατοι ὑπάρχουν, ὥστε καὶ εἰς αὐτὸν τὸν συνήθη προσκυνητὴν τοῦ Ἄθω μόλις νὰ καθίστανται ἀντιληπταί.

Ἄργα κατὰ τὴν ἐσπέραν ὑπερον ἀπὸ ἓνα πλεύσιμον διὰ θενζινοπλοίου προτήγγισα εἰς τὴν ἀπόκρημον ἀκτὴν τοῦ νοτίου Ἄθω. Πελώρια φυτὰ ἔφραττον σχεδὸν τὰς στενάς βραχώδεις ἀτραπούς, αἵτινες ὠδήγουν εἰς μίαν ἐκ τῶν κάτω μόλις ὄρατὴν

μικράν οικίαν. Είχεν ἤδη δύσει ὁ ἥλιος ἔτε ἔκρουσα τὴν θύραν τῆς οἰκίας ταύτης. Εἰς τὰς πέριξ Καλύδας τῶν ἐρημιτῶν εἶχον ἤδη σθήσει τὰς δι' ἐλαίου κειομένας λυχνίας, καὶ ἐφοδοῦμην μήπως θὰ ἠναγκαζόμεν νὰ διανυκτερεύσω εἰς τὴν ὑπαίθρον. Πόσον ἐχάρην ὅμως ὅτε ἤνοιξεν ἡ θύρα καὶ παρουσιάσθη ἐνώπιόν μου εἰς ἰσχνὸς μὲ γλυκύτητα καὶ καλωσύνην ἀτενίζων με Μοναχός, ὅστις μὲ ὠδήγησεν ἐντὸς τῆς οἰκίας. Ἐὰν ἐπὶ τοῦ Ἄθω συνήντησα μέχρι τοῦ νῦν ἐγκαρδιότητα καὶ καλωσύνην, ἐνταῦθα ὅμως συνηθάνθην βαθύτατα τὴν ἀνθρωπίνην φιλοφροσύνην τὴν ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ ἀκτινοβολοῦσαν.

Ἐποῖα θαυμαστὴ ἐκπληξίς ἐπεφυλάσσετε εἰς ἐμὲ ὅτε τὴν ἐπομένην πρωτὴν ἠτένιζον τὸν ὡς φλόγα πυρὸς ῥοδόχρουν ἥλιον νὰ ἀνατέλλῃ ὑπερανῶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Μέχρι τῶν ὑψηλοτάτων ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναδυομένων βραχωδῶν κορυφῶν ὑπήρξε πᾶσα ἡ φύσις ἐντετυλιγμένη ἐντὸς ἐνὸς ἀπεριγράπτως μυστηριώδους φωτός. Ἐπὶ ὄλως ἀποκρήμνων ἐδαφῶν εἶδον ἐγκαθιδρυμένας ὀλόκληρον σειρὰν ἀπὸ Καλύδας ἐρημιτῶν. Μερικαὶ τούτων ἦσαν ἐσφηνωμέναι ἐπὶ τολμηρῶν βραχωδῶν κορυφωμάτων ἐν εἶδει ἀστοφλεῶν. Ἐν ἱερὸν συναίσθημα μὲ εἶχε καταλάβει εὐρισκόμενον ἐνώπιον μιᾶς παραδεισίου ἐδαφικῆς ὠραιότητος καὶ συγχρόνου ἐνασκήσεως μιᾶς ἰσχυρᾶς αὐτοθυσίας συνεχιζομένης ἀπὸ δύο σχεδὸν χιλιετηρίδων. Ὁ ἐδαφικὸς οὗτος χῶρος καὶ μόνον οὗτος ὁ δυνάμενος νὰ ἀντιπαραδληθῇ μὲ ἐκεῖνον τῆς Παλιλαίας, ἐξασκεῖ ἐπὶ τῶν αἰσθητηρίων δυνάμεων τῆς ψυχῆς μίαν τριτοῦτον γαληνιαίαν ἐπίδρασιν.

Ἐνταῦθα παρὰ τὰς ἀκτὰς τῶν εἰς ὕψος φερομένων κρημνῶν διασπᾶται ὁ κόσμος καὶ σκορπίζεται μεταβαλλόμενος εἰς ἓνα τρικυμιώδη πᾶταγον τῆς θαλάσσης ὅστις εἰσέρχεται ἐντὸς τῶν Σπηλαιῶν καὶ Καλυδῶν τῶν Ἐρημιτῶν ὡς ἀπὸ μακρόθεν μόλις ἀκουστὸς φερόμενος ἤχος.

Κεκρυμμένως καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν ἐνὸς ἀπὸ τοῦ κόσμου τότε ἀπομεμακρυσμένου βραχώδους χώρου, θὰ ἦτο πράγματι ἀδύνατον νὰ μὴ ἔχη ἀναπτυχθῇ ἀναποδράστως μία τοιαύτη ζωὴ προσευχῆς περὶ τῆς ὁποίας ὁ κόσμος σήμερον πολὺ ἀλίγον ἴσως γνωρίζει. Τὴν γνωρίζομεν περὶ τῆς ἰσχύος μιᾶς τοιαύτης σωτηριώδους προσευχῆς! Ἐνταῦθα συνοφαίνονται αἱ

ἄδρατοι πλήρεις ὁμως ἐνεργείας γήϊνοι ἴνες μετ' ἐκείνων τῶν ἐπουρανίων εἰς ἓν πλήρους ὁσμῆς εὐωδίας θεῖον ὕφασμα.

Ἐπὶ κρημνώδους ἐδάφους προκαλοῦντος ἱλιγγον ἀνερχόμεθα ἄνωθεν κατωφερώς φερομένων βράχων τῇ βοηθείᾳ σιδηρῶν βραχιόνων ἐμπεπηγμένων ἐντὸς τῶν βράχων πρὸς ἐπίσκεψιν μερικῶν Καλυδῶν καὶ Σπηλαιῶν Ἐρημιτῶν. Καθέτως κάτωθεν ἡμῶν θορυβεῖ ἡ θάλασσα. Ἦδη μὲ ἓν πῆδημα εὐρισκόμεθα αἰφνης ἐπὶ ὀριζοντίου ἐδάφους ἔμπροσθεν τοῦ σπηλαιου ἐνὸς ἐρημίτου. Ἐπὶ τινος θέσεως τοῦ Σπηλαιου τούτου διέκρινα ἐξώγραφημένας ἀμέσως ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνας ἔμπροσθεν τῶν ὁποίων εἰς ἐρημίτης γονυπετῆς προσήυχετο. Ἐπὶ ἄλλου τινὸς τόπου ἔκειντο τὰ ὀστῆα καὶ τὸ κρανίον ἐνὸς ἴσως ἄλλοτε προκατόχου τοῦ Ἐρημίτου. Ἐνώπιον ἐνὸς τοσαύτην θαθεῖαν ἐντύπωσιν προκαλοῦντος φαινομένου, πρὸς στιγμήν ἡ λογικὴ μου ἐσταμάτησε καὶ ὅλως κατάπληκτος ἡσθάνθη τὸν ἔσω ἄνθρωπον τελείως ἡλλοιωμένον καὶ πᾶσα γνώσις τὴν ὀπταίαν εἶχον μέχρι τοῦ νῦν μοὶ παρουσιάσθη ὡς ἐν τίποτε. Θεὸς καὶ κόσμος, χρόνος καὶ αἰωνιότης, ἐφάπτονται ἐνταῦθα κατὰ τρόπον λίαν ἀντιληπτόν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπροχώρησεν ὁ ἐρημίτης ἔμπροσθεν τοῦ Σπηλαιου καὶ ψάλλων ἐκάλεσε κάτωθεν τῶν βράχων ἀπὸ τὴν γειτονίαν ὀνομαστὶ ἓνα πνευματικὸν ἀδελφόν του. Πάραυτα εἶδον αὐτὸν ἀναρριχώμενον ἐπὶ τοῦ βράχου. Μία ἰσχνὴ μορφή ἐστάθη πρὸ ἐμοῦ μὲ ἐλαφρὸν ὑπογένειον καὶ δικπεραστικὸν πλήρους καλωσύνης ἀκτινοβόλον βλέμμα. Μοὶ προσέφερον ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶχε, μόνον ἓν ποτήριον πλήρες ὕδατος. Ἐδοκίμασα νὰ τὸν φωτογραφήσω καὶ διὰ μιᾶς κινήσεως τῆς χειρὸς μοὶ ἀπεποιήθη καὶ μοὶ ἔδωκε νὰ ἐννοήσω ὅτι θὰ μοὶ ἐπέτρεπε νὰ τὸν φωτογραφήσω ἐντὸς τοῦ παρεκκλησίου. Ἦδη ἐξεκινήσαμεν διὰ τὴν ἐκκλησίαν ὅπου οἱ ἐρημίται κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας συναθροίζονται διὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν. Καθ' ὁδὸν εἶδον ἐπὶ ἐνὸς βραχώδους κώνου σκεπασμένην μὲ λίθους ἐκ τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων τὴν ἐκ σανίδων κατεσκευασμένην Καλύβην τοῦ ἐρημίτου τούτου. Τὸ πλεῖστον τῶν ἐνταῦθα βιούντων ἀναχωρητῶν προτιμοῦν τὴν κατοικίαν αὐτῶν ὀλιγώτερον εἰς Σπήλαια, μᾶλλον δὲ εἰς οἰκίας ἐκ σανίδων κατεσκευασμένας. Προχωροῦντες ἔτι εἶδομεν καθ' ὅλως ἰδιάζοντα τρόπον κωνικὸν κατασκεύασμα ἀπὸ πηλὸν τὸ

όποτον ἀπὸ μακρόθεν ἐφαίνετο ὡς εἰς ὑπερθεν τῆς ἐκκλησίας τοποθετημένος πῖλος. Συνέπεσε νὰ τύχη ἡ ἐκεῖ ἔλευσίς μου εἰς μίαν ἐκκλησιαστικὴν ἑορτὴν ἤτις, ὅπως ἀσυνήθης εἰς ἡμᾶς, διήρκεσε καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Εἰς ἐκ τῶν γεροντοτέρων Μοναχῶν μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸν ἔμπροσθεν χῶρον τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνταῦθα ἔζησα τὴν ἀδιάκοπον ἐν ὕμνοις προσευχὴν τὴν ὁποίαν οἱ Μοναχοὶ πότε μόνον εἰς καὶ πότε ἐν χορῷ ὅλοι ὁμοῦ. Ἀκόμη καὶ τοὺς γεροντοτέρους τῶν Μοναχῶν εἶδον ὅτι μὲ τὴν φαλμωδίαν καθίσταντο ζωηρότεροι καὶ ἡστραπτον περισσότερον ἀπὸ ἰδιάζουσαν χάριν. Μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς ἀγρυπνίας τῆς ἑορτῆς ταύτης εἶχον ἐπισκεφθῆ ἓνα γέροντα Ἐρημίτην ὅστις μεταξὺ τῶν ἐκεῖ ἐρημιτῶν ἀπελάμβανε μεγαλυτέρας ἐκτιμήσεως. Ἦτο κάπως ὀλίγον ἀσθενὴς καὶ ἡσθάνετο τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὀλίγον ἀδύνατον τὸν συνεβούλεσα ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπέφευγε τὴν ὀλονύκτιον ἐκείνην θεῖαν ἀκολουθίαν, ἣτις θὰ ἐτελεῖτο ἐντὸς τῆς ψυχρᾶς ἐκείνης Ἐκκλησίας, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν κοπιαστικὴν μέχρις ἐκεῖ ἀνάδασιν. Σχεδὸν ὅπως στενοχωρημένος μοὶ ἀπήντησεν ὅτι ἡ νυκτερινὴ αὕτη ἱερὰ ἀκολουθία καὶ συνεπικοινωνία μετὰ τῶν πνευματικῶν ἀδελφῶν θὰ τὸν ἐνίσχυεν, διότι τότε ὁ Θεὸς θὰ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν καθ' ὅπως ἰδιαιτέρον τρόπον. Ὅλη του ἡ ὑπαρξις ἦτο τότε πολὺ διαπεπερασμένη ἀπὸ Θεόν, ὥστε οὐδὲ ἴχνος κοσμικοῦ πνεύματος πλέον ὑπῆρχεν ἐντὸς αὐτοῦ. Εἰς αὐτὸν ἐνυπάρχει μόνον τὸ συναίσθημα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ διὰ κάθε ἀνθρώπου.

Ὁ κόσμος εἰς αὐτὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ συμβαίνοντα δὲν εἶναι συμπτωματικὰ καὶ κεκαλυμμένα ἀνευ θελήσεως, ὡς παρὰ τῆ Ἰνδικῆ φιλοσοφίᾳ ἀλλ' εἶναι τὸ πεδῖον τῆς προνοίας καὶ δρασεως τοῦ Θεοῦ. Ἐκ τῆς ἀληθείας ταύτης ἀπεκόμισα τὴν ἐξῆς γνῶσιν. Οὗτος ὁ ἄλλοτε πλούσιος λίαν περιβλεπτος καὶ ὑπὸ πάντων ἐκτιμώμενος, ὁ ἐκ γενετῆς εὐγενὴς, ἐξ ὅλων τῶν παρελθόντων τούτων, τῶν ὁποίων πρηγῆτήη δὲν βλέπει καμμίαν ἀπώλειαν, ἐν ᾧ εἰς τὴν φαινομενικὴν ἐξωτερικῶς ὀλοτελῆ πτωχείαν ἐμβλέπει τὸν μέγιστον πλοῦτον καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς του.

Τοιοῦτοτρόπως κατ' αὐτὸν, δὲν ὑπάρχει οὐδὲν χάσμα μετὰ τὸν κόσμον καὶ Θεοῦ, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἐκπληροῦται κατὰ τὸ θελημα τοῦ Θεοῦ.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὁμιλίας ταύτης αἰσθάνομαι τὸν Χριστὸν ὡς πρῶτον κατὰ ἓνα γνώριμον τρόπον, ὡς οὐδέποτε μέχρι τοῦ νῦν.

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Γ. Α.)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ (*)

Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου: « Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα του, 1749—1809». Ἐκδοτικός οἶκος « Ἀστὴρ » Ἄλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, ὁδὸς Λυκούργου 10, Ἀθῆναι 1959», σχῆμα 8ον, σελίδες 379.

« Τὸ πολυπόθητον καὶ σπανιώτατον τῆς ἀγιότητος κρῖνον δὲν θάλλει, εἰ μὴ εἰς τὰ ἀπηλλαγμένα ἀκανθῶν ἐδάφη, εἰς τὰς καθαρὰς ἐξ ἀσκήσεως καρδίας » (Θεόκλητος Διονυσιάτης, εἰς τὸ ἔργον του « Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης », σελὶς 138).

Ὁ ἐξαιρετός δημιουργός τοῦ μοναδικοῦ εἰς τὸ εἶδος τοῦ βιβλίου « Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς », ὅπερ ἐβραβεύθη λίαν δικαίως ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὀσιώτατος καὶ λογιώτατος Μοναχός κ. Θεόκλητος ὁ Διονυσιάτης, ἀδελφός τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει Ἱερᾶς Μονῆς Διονυσίου, ἔφερεν εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος καὶ νέον λαμπρὸν σύγγραμμα, τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν « Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης, ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα του ». σύγγραμμα διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία νὰ εὐγνωμονῇ αὐτόν, καὶ τὸ Ἅγιον Ὁρος νὰ καυχᾶται ἐν Κυρίῳ, ἐπὶ τῷ γεγονότι ὅτι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ προστασία τῆς Ὑπεραγίας Μητρός Του ἐπισκιάζουσι τὸν Ἅγιον Τόπον, τὸ Ὁρος τὸ ὄντως Ἅγιον μέχρι τῆς σήμερον.

Τὸ ὡς ἄνω πολύτιμον σύγγραμμα, ὅπερ κατὰ μίαν ὥραιαν σύμπτωσιν εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος 150 ἔτη ἀπὸ τῆς μακαρίας κοιμήσεως τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἄγιορείτου, εἶναι ἐντρυφήμα ψυχῆς διὰ τὸν εὐσεβῆ Χριστιανόν, εἶναι πηγὴ διανγεστάτη καὶ μοναδικὴ τοῦ βίου τοῦ Ἁγίου. Ἐγράφη ὑπὸ Μοναχοῦ ἐνστερνισθέντος τὴν ζωὴν καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ βιογραφουμένου Πατρός, ἀποτελεῖ τὴν μοναδικὴν καὶ ἀσφαλεστάτην ἐρμηνείαν τῆς μακαρίας βιοτῆς τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, ἱκανοποιεῖ καὶ τὸν ἀπλοϊκὸν Μοναχόν, καὶ τὸν ἐπιστήμονα — κατὰ Θεὸν ἐπιστήμονα — Θεολόγον καὶ πάντα ἄνθρωπον εὐσεβῆ, θὰ συγκινήσῃ δὲ ἴσως καὶ τοὺς ἀδιαφόρους ἔχοντας πρὸς τὴν ἀμώμητον ἡμῶν θρησκείαν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, καταλαμβάνει λαμπρὰν θέσιν μεταξὺ τῶν θεολογικῶν συγγραμμάτων τοῦ αἰῶνος ἡμῶν, ὅπως καὶ τὸ « Μεταξὺ Οὐρανοῦ καὶ γῆς », τὸ ὁποῖον δύναται ἴσως νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἡ κορωνὶς τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκδοθέντων Θεολογικῶν βιβλίων ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ « Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης... » εἶναι ἓνα ἔργον μὲ εὐχάριστον

(*) Εὐχάριστως ἀναδημοσιεύομεν ἐκ τοῦ ἐπισήμου ὄργανου τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως « Ὁρθοδοξία », θαυμασίαν κριτικὴν ἐπὶ τοῦ νέου καὶ λίαν πνευματικοῦ ἔργου τοῦ συνεργάτου ἡμῶν π. Θεοκλήτου, ὑπὸ τὸν τίτλον « Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης », ὅπερ καὶ συνηστώμεν ἐκθύμως τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν.

σχεδιάγραμμα με ώραίαν κατασκευήν, με εὐλογίαν Θεοῦ γεγραμμένον. Προτάσεται αὐτοῦ ἡ ἐπιβλητικὴ Εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, καλλιτεχνηθεῖσα διὰ χειρὸς τοῦ μεγάλου Βυζαντινοῦ Ἁγιογράφου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως λάτρου κ. Φωτίου Κόντογλου. Ἀκολουθεῖ, κάτωθι τοῦ τίτλου, ἓνα πραγματικὸν ἐπίγραμμα, λέξεις μυστικιστικαὶ τοῦ Θεοῦ Νικοδήμου πρὸς τὸν Ἡγαπημένον του Βασιλέα Χριστόν. Ἔπεται μία γλυκυτάτη Ἀφιέρωσις τοῦ σοφοῦ συγγραφέως « Τῇ γλυκυτάτῃ Μητρὶ Ἁγίου Νικοδήμου καὶ ἐμῇ Ὁδηγητρίᾳ, ὡς ἐφεστίψ Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου... ».

Ἀκολουθεῖ ὁ λεπτομερὴς Πίναξ τῶν περιεχομένων. Δημοσιεύεται ἐν συνεχείᾳ πάνυ δικαίως καὶ ὀφειλετικῶς, ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Πόλει Ἐκκλησίας, τῇ 31ῃ Μαΐου τοῦ 1955, περὶ ἀνακηρύξεως τοῦ Νικοδήμου εἰς Ἅγιον, τὴν ὁποίαν ἀνακηρύξιν (ἐν σελ. 371) χαρακτηρίζει ὁ συγγραφεὺς «ὡς αὐτόχρημα Πατερικὴν νίκην». Ἔπεται ταύτῃ ὁ Πρόλογος τοῦ Καθηγουμένου τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ κατ' Ἀθῶν Ἁγίου Διονυσίου Ἀρχιμανδρίτου Γαβριήλ, καὶ μετ' αὐτὸν τὸ Προοίμιον τοῦ ἀκολουθοῦντος μνημειώδους ἔργου, ὡς «πρόσωπον τηλαυγές», εἰς τὸ ὁποῖον Προοίμιον, ὁ μετριόφρων συγγραφεὺς προειδοποιεῖ τὸν ἀναγνώστην ὅτι τὸ ἔργον του «εἶναι ἔργον Μοναχοῦ», Μοναχοῦ ὅμως, προσθέτω, ὁ ὁποῖος ἐκπλήσσει τὸν μελετητὴν διὰ τὸν πλοῦτον τῶν γνώσεών του, διὰ τὸ βάθος τῆς πνευματικῆς του ζωῆς, διὰ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὴν ἱεράν αὐτῆς παράδοσιν. Εἰς τὸ Προοίμιον γίνεται λόγος, σὺν ἄλλοις, περὶ τῶν πηγῶν τῆς συγγραφῆς καὶ περὶ τῆς βιβλιογραφίας. Μετὰ τοῦτο ἔπεται μία ἔξοχος «Εἰσαγωγή» τμήματα τῆς ὁποίας ἀποτελοῦν ὕμνον πρὸς τὸν ἅγιον βίον καὶ πρὸς τὸν Ἀσκητισμόν, ἐπιγράμματα πραγματικά, λυρικά ἄσματα ψυχῆς ζώσης ἐν ἀφιερώσει πρὸς τὸν Χριστόν καὶ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. «Τίποτε ἄλλο, λέγει ὁ ὀσιώτατος συγγραφεὺς, δὲν θὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μιμησιν τῶν Ἁγίων. Ἡ ζωὴ τῶν Ἁγίων ἀποτελεῖ κατάκτησιν τοῦ κόσμου τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας, ἣτις εἶναι νίκη τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος κατὰ τῆς φθορᾶς τῆς σαρκὸς» (σ. 14). Καὶ περαιτέρω: «Οἱ φιλόσοφοι δὲν ἤμποροῦν μὲ τὰς κούφας διανοητικὰς τῶν συλλήψεις νὰ διορθώσουν τὸν κόσμον, ἀλλ' οἱ Ἅγιοι, οὔτινες, ἀφοῦ πρῶτον θεραπεύσουν τὰς ψυχάς, τὰς οἰκοδομοῦν ὑστερον εἰς ναὸν ἅγιον (σ. 15).

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω προκαταρκτικά, ὁ συγγραφεὺς εἰσάγει τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ κυρίως ἔργον του, εἰς τὸν κυρίως πνευματικὸν ναὸν — ἵνα εἴπω μεταφορικῶς — χρησιμοποιῶν ἄριστον τρόπον ἐξιστορήσεως τοῦ βίου τοῦ μεγάλου Ὁσίου. Διαιρεῖ τὸ ἔργον εἰς 14 κεφάλαια, ἀναγράφων εἰς ἕκαστον τὸν ἀριθμὸν ἐτῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων κινεῖται ἡ ἐξιστόρησις τοῦ βίου, ἀριθμῶν ἕκαστον κεφάλαιον εἰς ἰδιαίτερα τμήματα καὶ ἐπιγράφων καταλλήλως ἕκαστον τῶν τμημάτων αὐτῶν. ὡς λ.χ. «Κεφάλαιον 1'. 1. Εἰσαγωγή. 2. Πνευματικαὶ ἀστραπαὶ παιδικῆς ἡλικίας. 3. Σέμνωμα τῆς περιπύστου Ἐυαγγελικῆς Σχολῆς». Κάτωθι δὲ τῆς ἐπιγραφῆς ἕκαστου

τμήματος καταχωρίζει, ὑπὸ τύπον ρητῶν, ἀγιογραφικὰς ἢ ὕμνογραφικὰς φράσεις κ.λ.π. εἰς τρόπον ὥστε ἡ πνευματικὴ τοῦ ἔργου δομὴ νὰ εἶναι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἑλκυστικὴ.

Ἐναπτύσσων τὸν βίον τοῦ θεοῦ Πατρὸς, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς χρονικῆς περιόδου κατὰ τὴν ὁποίαν οὗτος ἐξῆσε καὶ ὡς φωστὴρ πρώτου μεγέθους ὅλος ἔλαμψεν, συναναπτύσσει καὶ πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ καταπληκτικὸν τοῦ Ἁγίου συγγραφικὸν ἔργον. Ἀκολουθεῖ οὐχὶ τὴν ξηρὰν ἱστορικὴν μέθοδον καὶ τὴν τυπικὴν ἀξιολόγησιν τοῦ διαληφθέντος ἔργου τοῦ μεγάλου τούτου Μυστικοῦ Πατρὸς, ἀπειρα παραθέτων τμήματα ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ δὴ τὰ σοφώτατα Προλεγόμενα καὶ ποικίλλαν τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου του διὰ βαθυστοχάστων σκέψεων, καὶ δὴ μάλιστα διὰ τῆς ἐρμηνείας τοῦ μυστικιστικοῦ πνεύματος, ὅπερ ἐνέπνεε καὶ συνεῖχε τὴν ζωὴν τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου. Τὸ ἔργον ὁμοιάζει πρὸς θαυμάσιον καλλιτεχνικὸν πίνακα μὲ ποικιλίαν συνθέσεως, μὲ βάθος καὶ ὕψος καὶ πλάτος πνευματικόν. Ἡ βιογράφησις συνυφαίνεται μετὰ πλουσίου ὑλικοῦ νηπιτικῆς καὶ μυστικιστικῆς φιλοσοφίας καὶ θεολογίας.

Εἶναι τόση ἡ ἀγάπη τοῦ συγγραφέως πρὸς τὸ μυστικὸν πνεῦμα τὸ ὁποῖον ζῆ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὥστε ἐνῶ πολλαχοῦ ἀναμένει ὁ ἀναγνώστης τοῦ βιβλίου του ἐξιστόρησιν πτυχῶν τοῦ βίου τοῦ Ἁγίου, τέρπεται καὶ ζῆ καὶ κινεῖται ἐντὸς τῆς ἀγίας ἀτμοσφαιρας τῆς δημιουργουμένης ὑπὸ τοῦ ἀρίστου τούτου ἐξηγητοῦ τῆς νήψεως καὶ τοῦ μυστικισμοῦ. Εἶναι καὶ ὁ συγγραφεὺς ἓνας σύγγρονος μυστικὸς θεολόγος, συνεχιστὴς τοῦ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου. Ἀπὸ κάθε σχεδὸν σελίδα του ἔργου του ἀναβλύζει τὸ ἄρωμα τοῦ θεοῦ ἔρωτος πρὸς τὸν Χριστόν. Ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως τυγχάνει τὸ γεγονός ὅτι ὁ συγγραφεὺς ψυχογραφῶν τὸν Ἅγιον Νικόδημον, ἐν ταύτῳ καὶ ἑαυτὸν ψυχογραφεῖ. Τὸ βιβλίον του τὸ ἔγραψε μὲ ἄπειρον εὐλάβειαν πρὸς τὸν «Ὅσιον Πατέρα» καὶ εἶναι ἄξια σημειώσεως τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα διὰ τῶν ὁποίων προσωνομεῖ αὐτόν. Τὸν ἀποκαλεῖ «κλεινὸν Νικόλαον» «φιλόθεον Νικόλαον», (ὅτε ἦτο λαϊκὸς ὁ Ἅγιος Νικόδημος), «ἱερὸν Νικόδημον», «θεῖον Διδάσκαλον», «ἀοιδιμον Νικόδημον», «ταπεινόφρονα Ἐρημίτην», «θεῖον πατέρα», «χαλκέντερον Ἐρημίτην τῆς Καψάλας», «γενναῖον τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴν», «θεῖον Ἐρημίτην», «ἀγιώτατον πατέρα», «γλυκύτατον Ἐρημίτην», «Καψαλιώτην Νικόδημον», «Μέγαν Νικόδημον», «Χρυσορροάν Νικόδημον», «θεῖον ἐργάτην τῆς προσευχῆς», «ὁ ὀπιός μας», «θεῖον ἡσυχαστὴν καὶ ὕμολόγον» κ.λ.π.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ βίου τοῦ Ἁγίου ὁ ὀσιώτατος συγγραφεὺς εἶναι λίαν προσεκτικὸς, χρησιμοποιῶν τοὺς παλαιότερους βίους τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, τὴν ἠλεγμένην Ἁγιορειτικὴν στοματικὴν παράδοσιν καὶ ἀνέκδοτά τινα ἐκ τοῦ βίου αὐτοῦ (σ. 248, 262, 291 κ.λ.π.), δημοσιεύων ἐν τῷ βιβλίῳ καὶ τινὰς ἀνεκδότους τοῦ Ἁγίου ἐπιστολάς. Ἐπιτόχως χαρακτηρίζει τοὺς διώκτας τοῦ ὀσίου Πατρὸς (σ. 246 κ. ἀλλοῦ), καὶ ἀναφέρει τοὺς καλλινίκους αὐτοῦ ἀγῶνας (σ. 204 κ.λ.π.). Μετὰ μεγίστης ἐπιφυλακτικότητος ἐξιστορεῖ τὰ ἀφορῶντα εἰς τοὺς «Κολλυβάδες»

καὶ τὰ περὶ συνεχοῦς θείας Μεταλήψεως (σ. 38 κ. ἑ. σ. 206), καὶ εὐχεται (ἐν σελίδι 207) ἵνα μὴ ἴδῃ «εἰς τὸν οἶωνα τὸ φῶς δημοσιότητος» ἀνέκδοτον χειρόγραφον τοῦ Παρίου, ἐξιστοροῦν θλιβερᾶς λεπτομερείας τῆς περὶ μνημοσύνων ἔριδος τῶν Ἀγιορειτῶν. Ὡσαύτως ὁ σ. διορθώνει γνώμας συγγραφέων ἀσχοληθέντων μὲ τὸν βίον τοῦ ὁσίου Νικοδήμου καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ διὰ τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἀναδεικνύεται μοναδικός, ὡς προ- ανέφερα, βιογράφος καὶ ἐρμηνευτὴς τοῦ ὁσιακοῦ καὶ μεγάλου θεολογικοῦ ἔργου τοῦ «Ἐρημίτου τῆς Καψάλας» (σ. 41, 42). Τὰ πάντα ἐρευνᾷ ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ καὶ τῇ δράσει τῇ συγγραφικῇ κατὰ τρόπον λαμπρὸν καὶ ἔξοχον, καὶ κατακοσμεῖ, πλείστας σελίδας τοῦ βιβλίου του, διὰ χωρίων ἀγιογραφικῶν καὶ πατερικῶν. Θαυμασίως δὲ ἐπεξηγεῖ τὴν παρ' ἁδῶν παρεξηγηθεῖσαν συχνὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὁσίου ἀπὸ τόπου εἰς τόπον (σ. 122, 173, 306).

Ἐκεῖ δὲ πάλιν, ὅπου ὁ ὁσιολογιώτατος συγγραφεὺς εἶναι ἀξιοθαύ- μαστος, εἶναι ἡ ἀξιολόγησις τοῦ τεραστίου ἔργου τοῦ θείου Πατρός. Ἡ βαθεῖα μελέτη καὶ σπουδὴ τῶν χιλιάδων σελίδων τοῦ θεοφωτίστου Νικο- δήμου καὶ ἡ ἔμπρακτος ἐφαρμογὴ τῶν ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ νη- πτικῶν παραγγελμάτων, κατέστησαν τὸν Μοναχὸν κ. Θεόκλητον Διονυ- σιάτην θαυμάσιον σχολιαστὴν καὶ ἐξηγητὴν τῆς βαθείας θεολογίας τοῦ Ἀγιορείτου Πατρός. Ἐξακριβώνει τὴν γνησιότητα τῶν ἔργων αὐτοῦ, δο- θέντος ὅτι ἀνωλύμως ἐξεδίδοντο πολλάκις ὀγκώδη ἔργα τοῦ Ἁγίου Νικο- δήμου (σ. 101, 110, 175—176 κ.λ.π.). Εἶναι δὲ ἐπιγραμματικὸς ὡς πρὸς τὸν ἀκριβῆ χαρακτηρισμὸν ἐκάστου ἔργου συγγραφικοῦ τοῦ βιογραφου- μένου Ὁσίου. Ἐπὶ παραδείγματι, διὰ τὸ «Ἐορτοδρόμιον» τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει ὡς «ὄργιον γνώσεως καὶ πολυῖδμοσύνης», γράφει ταῦτα: «Αὐτὸ τοῦτο καὶ μόνον εἶναι μία Σχολή, ἢ, ἂν ὁ ὄρισμός δὲν εἶναι εὐστοχος, τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἔργον μιᾶς Σχολῆς σοφῶν καὶ Ἁγίων καὶ ὄχι ἔργον ἐνὸς ρακενδύτου Καψαλιώτου Μοναχοῦ» (σ. 323). Διὰ δὲ τὴν «Χρηστοθήθειαν»: Τί εἶναι Χρηστοθήθεια; Ἕνας ὕμνος εἰς τὰ ἀγνά χρι- στιανικὰ ἦθη καὶ ἓνα ἀνηλεὲς μαστίγωμα τῆς ποικίλης διαφθορᾶς, τῶν προλήψεων, δεισιδαιμονιῶν, κακῶν συνηθειῶν, μαγειῶν, καὶ παντὸς δαι- μονιώδους ἐπινοήματος» (σ. 253) κλπ. Τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀγιορείτου τὰ ὀνομάζει «ἱερώτατα» (σ. 145) καὶ «πνευματικώτατα ἔργα» (σ. 245), καὶ ὁμιλεῖ πολλαχοῦ τοῦ ἔργου του περὶ τῆς ἐν αὐτοῖς περιλαμβανομένης θείας τοῦ ἀνδρός σοφίας ἀμιγοῦς Ὁρθοδοξίας, ἀντιλατινικῆς πολεμικό- τητος, περὶ τῆς μεγίστης ψυχικῆς ὠφελείας, τὴν ὁποίαν ταῦτα περικλεί- ουσι, καὶ ἐξιστορεῖ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐφ' ὅλης τῆς Ὁρθοδόξου ἀνά τὸν κόσμον Ἐκκλησίας, εὐστόχως παρατηρῶν, ὅτι «τὸ κίνητρον τῶν πο- λυχρονίων καὶ κοπιωδῶν ἐργασιῶν (τοῦ θείου Νικοδήμου) ἦτο πάντοτε ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφούς του Χριστιανούς καὶ ἡ οἰκοδομὴ τῆς Ἐκ- κλησίας» (σ. 230), σημειῶνων ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἔργων τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου ἀναφέρεται εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον (σ. 251, 280), καὶ ὅτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν ἐδημοσιεύθη μετὰ τὴν ὁσίαν κοίμησιν αὐτοῦ (σ. 240).

Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐπιγραφικῶ, τὸ ὅλον ἔργον τοῦ νηπτικού Πατρὸς τὸ προσονομάζει «δυσθεώρητον πυραμίδα»! (σ. 279). Τὸ εὐχάριστον δὲ εἶναι ὅτι ὁ ὁσιώτατος π. Θεόκλητος προαναγγέλλει ἐν τῷ ἔργῳ του ὅτι προτίθεται νὰ φέρῃ εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος συμπεπυκνωμένην ἔκδοσιν τῶν «Πνευματικῶν Γυμνασμάτων» (σ. 199) καὶ ὅτι ἀσχολεῖται περὶ τὴν εὐρεσιν καὶ καταγραφὴν τῶν ποιητικῆς ὑφῆς ἔργων τοῦ Νικοδήμου πρὸς μελλοντικὴν ἀσφαλῶς ἔκδοσιν αὐτῶν συνολικῶς (σ. 316). «Τὰ συγγράμματά του — λέγει — ἀπέβησαν ἢ στάθμη τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀληθείας καὶ ἡ παινούσα τροφὴ τοῦ πνεύματος τῶν Μοναχῶν. καὶ τοῦ Χριστεπώνυμου πληρώματος, παραμένοντα ἀπὸ τὸν χρόνον ἄφθαρτα καὶ αἰδέσιμα τοῖς πιστοῖς. Διότι τὸ καθαρὸν πνεῦμα, ὅπερ διήκει εἰς αὐτά, ἡ βαθεῖα παρατηρητικότης, ἡ λεπτοτάτη ἀνάλυσις, ἡ ποιήσις, ἡ πνευματικὴ γλυκύτης καὶ εὐωδία των, ἡ ἀπαράμιλλος σχολαστικότης, ἡ ὀρθοφροσύνη καὶ ἡ διαύγεια των τὰ καθιστοῦν δροσώδη, ἐράσμα καὶ ἀδιάφθορα...» (σ. 363).

Ἡ «Ἐπίλογος» τοῦ βιβλίου (σ. 363—373) εἶναι ἕνας μεγαλειώδης χαρακτηρισμὸς τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου, παράγραφοι τοῦ ὁποῦ φθάνουν τὰ ὕψη τῆς ποιήσεως, καὶ εἶναι μία κραυγὴ ἐπιστροφῆς εἰς τὴν γνησίαν Ὁρθοδοξίαν καὶ παράδοσιν, ἡ ὁποία σήμερον τλαιπαρεῖται «μὲ ἀκαθόριστα, ἐπικίνδυνα καὶ ἀλλοπρόσαλλα θεολογικὰ σχήματα» (σ. 370). «Καὶ Ὁρθόδοξος παράδοσις — συνεχίζει ὁ σοφὸς συγγραφεὺς — σημαίνει βίον ἐσωτερικόν, ἀγιότητα ψυχῆς, ἔρωτα καρδίας, εἰς τὰ βάθη τῆς ὁποίας νὰ ἀκούωνται τὰ ἐρωτικά λόγια τοῦ Ἁγίου Πατρὸς, ὡς ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ἐρχόμενα: Ἐπιθυμῶ νὰ εἶμαι ὄλος ἐδικός σου καὶ ἐσὺ ὄλος ἐδικός μου... ζητῶ τὴν καρδίαν σου νὰ ἐνωθῇ μὲ τὴν ἐδικὴν μου...» (σ. 372—373).

Ἡ Ἐπιστέγασμα τοῦ ἐπιστημονικοῦ ψυχοφελοῦς καὶ ἱεροῦ τούτου βιβλίου εἶναι ἡ ἀποστροφὴ καὶ ἐπίκλησις τοῦ ὁσιωτάτου συγγραφέως «πρὸς τὸν Πατέρα», τὸν Ὁσιον Νικόδημον, ἀποστροφὴ καὶ δέησις καὶ ἰκεσία θερμὴ, ὑπενθυμίζουσα πατερικοὺς ἐγκωμιαστικὸς λόγους, καὶ ὕμνογραφήματα ἐξαιρετα: «Ὡς Πατέρων Πατέρα καὶ ἔγνωμεν καὶ πιστεύομεν. Ἐπαρον, ὅθεν, τὰς ὁσίας χεῖράς σου, αἵτινες ὑψούμεναι ἐκρατοῦντο ἐν ταῖς τῶν νυκτῶν καθ' ἡσυχίαν κατανυκτικαῖς προσευχαῖς σου καὶ εὐλόγησον καὶ ἀγιάσον τὰ ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ ἰκετεύοντα τέκνα σου. Ὅτι ἐκ τῆς ἀγάπης σου ἀποκρεμόμεθα δίκην υἱῶν τῷ πατρὶ αὐτῶν, βρεφοπρεπῶς ἐνατενίζοντες, νοερώς ἐναγκαλιζόμενοι, καὶ μυστικῶς ἀσπάζεσθαι καὶ καταφιλεῖν ἐλκόμεθα, ὀφθαλμούς σου, οἳ αἰεὶ καθορῶντες ὀρθὰ χεῖλη σου, προσευχαῖς καὶ διδασκαῖς καὶ ὕμνωδίας ἀγιασθέντα, κροτάφους σου, οἵτινες μηδεμίαν πρότερον ἀνάπαυσιν σχόντες πρὶν ἢ εὐρεῖν σε, Πάτερ, τόπον τῷ Κυρίῳ, σκῆνωμα τῷ Θεῷ τῶν Πατέρων ἡμῶν...» (σ. 360).

Κατὰ κλεισις δὲ τοῦ ὅλου πνευματικοῦ τοῦ βιβλίου λειμῶνος εἶναι ἡ δοξολογία ἐπὶ τῇ τελειώσει αὐτοῦ, δηλωτικὴ τῆς εὐσεβείας τοῦ

συγγραφέως: «Τέλος, Θεῶ δὲ τῶ πάντα τελειοῦντι αἶνος καὶ δόξα». Ἔπονται «Παραπομπαί» καὶ «Βιβλιογραφία» (σ. 375—379).

Ὁ ὀσιολογιώτατος συγγραφεὺς διὰ τοῦ ἔργου του τούτου, παρὰ τὴν μετριοφροσύνην αὐτοῦ, παρὰ τὴν «οἰκείαν ἀδυναμίαν», παρὰ τὴν νομιζομένην «ἀκαταλληλότητά» του (σ. 5), ἀφῆκεν εἰς τοὺς Ἁγιορείτας καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, οὐχὶ «ἀσθενές... μνημόσυνον» (σ. 6) περὶ τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, ἀλλὰ μνημεῖον καὶ ἱερὸν κειμήλιον ἄξιον τοῦ βιογραφουμένου Ἁγίου, ἄξιον τῆς λαμπρᾶς Ἱστορίας τῶν Θεολογικῶν γραμμάτων ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ ἀπέδειξεν ἐν τούτῳ ὅτι τὸ Ἅγιον Ὄρος οὐδέποτε ἔπλευσε νὰ ἀναδεικνύῃ ἁγίους καὶ πατερικοὺς θεολόγους καὶ νηπτικὸς ἀσκητάς.

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ μὴ ὑπερβῶ τὰ ὄρια τῆς βιβλιοκρισίας, διὸ καὶ λυποῦμαι διότι δὲν δύναμαι, ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τούτου, νὰ καταχωρίσω ἐν αὐτῇ παραγράφῳ αὐτουσίους ἐκ τοῦ «Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου», αἱ ὁποῖαι, ἀπὸ καλλιτεχνίας γλωσσικῆς καὶ ἀπὸ ἕνους νοημάτων ἀποτελοῦν ἀνατάξεις καὶ ἀναβάσεις ψυχῆς καὶ ὑπενθυμίζουσι πατερικὰ ἔργα. Ἰδού, παρὰ ταῦτα, μία τοιαύτη παράγραφος. «Μοναχὸς σημαίνει — γράφει ἐπιγραμματικῶς — ἀναίμακτον μαρτύριον τῆς συνειδήσεως, καρδία θλιβομένη καὶ κλαίουσα, προσευχομένη μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς, καρδία ἐσταυρωμένη. Ὅλα τὰ σύμβολα τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου ἐναποτίθενται εἰς διηνεκὴ θεάν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Μοναχοῦ, ὁ ὁποῖος μιμούμενος τὸν Κύριον, πότε εἰσάγεται εἰς τὸ πραιτώριον γαλήνιος, πότε μαστιγοῦται ὑπομένων, πότε ἐγκαταλείπεται ὑπὸ φίλων, πότε ραπίζεται σιωπῶν καὶ πότε σταυροῦται ἐφαπλῶν ἐκουσίως τῷ σταυρῷ τὰς χεῖράς του, βαφαῖς ἐρυθραῖς αἱματούμενος» (σ. 88), ἀκριβῶς ὅπως εἰκονίζεται «ὁ ἐσταυρωμένος μοναχός...» εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ βιβλίου ἐξώφυλλον.

Συγχαίρω τῷ ὀσιωτάτῳ καὶ νηπτικῷ συγγραφεῖ ἀπὸ βάθους καρδίας, διὰ τὸ ὑπέροχον βιβλίον του, διὰ τὴν ψυχικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ὠφέλειαν ἣτις ἀναβλύζει ἐκ τῆς μελέτης αὐτοῦ. Συγχαίρω καὶ τοῖς ἐκδοταῖς αὐτοῦ, οἵτινες ἐπ' ἐσχάτων ἐστρεψαν τὴν φροντίδα αὐτῶν εἰς τὴν ἔκδοσιν Ἱεροσχευτικῶν, θεολογικῶν καὶ ψυχοφελῶν βιβλίων, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην, περισσότερον πάσης ἄλλης φορᾶς, ὁ Ἑλληνικὸς λαός, καὶ εὐχομαι τόσον εἰς τὸν συγγραφέα, ὅσον καὶ εἰς αὐτούς, νὰ φέρωσιν εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος παρόμοια ἔργα, ἀθάνατα πατερικὰ μνημεῖα.

Ἄ θ ἦ ν α ι.

† Ὁ Θαυμακοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

Ὅπου φόβος Θεοῦ, ἐκεῖ ἀγάπη καὶ ὁμόνοια καὶ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῶν ὅπου ἀφοβία Θεοῦ, ἐκεῖ ἔρις καὶ ζῆλος, ἦτοι φθόνος ἐκεῖ καὶ διάβολος ἀναπαύεται.

Ἰοσίου Ἀντιόχου

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Θεσσαλονίκη 1 - 7 - 1959

Πρὸς

τὸ ἐγκρίτον Περιοδικὸν "Ἅγιος Παῦλος", ὁ Ξηροποταμίτης.

Ἰ. Μονὴν Ἁγ. Παύλου Ἅγιον Ὅρος.

.....εὐλαβῶς ὑποβάλλομεν τὰ ταπεινὰ ἡμῶν σεβάσματα, εὐχαριστούντες συγχρόνως ὑμᾶς διὰ τὴν ἀνελλιπῆ ἀποστολὴν τοῦ ἐγκρίτου ὑμῶν Περιοδικοῦ, τοῦ λαμπροῦ τούτου ὀργάνου τῆς Μοναστικῆς Πολιτείας τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Μετ' ἀδιαπίπτου ἐνδιαφέροντος ἀναγινώσκομεν τὰς ἐκλεκτάς πραγματείας καὶ τὰ ἄρθρα ἐκάστου τεύχους ἐπὶ συνεχῆ δέκα τώρα ἔτη. Πολλάκις ἐσκέφθημεν ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἡμῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος νὰ ἐνοχλήσω ὑμᾶς ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ Περιοδικοῦ, ἀλλὰ διὰ διαφόρους λόγους δὲν προέβημεν εἰς τοῦτο.

Ἦδη ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ ἴδιον. Ἡ θερμὴ ἐκκλησιᾶς τοῦ τελειοφοίτου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Νανκιᾶμα Θεοδώρου (τελευταῖον τεύχος) πρὸς τοὺς Ἁγίους ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ Πατέρα τοῦ Ἁγίου Ὁρους διὰ τὴν Νεοσύστατον καὶ Αὐτοφυῆ ἐν Κεντρῷ Ἀφρικῇ Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Οὐγκάντας, Κένυας καὶ Ταγκανίκας μὲ συνεκίνησε βαθύτατα. Ἐμνήσθη παλαιῶν ἡμερῶν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ, ὅτε ἔλαβον μέρος εἰς Συνέδρια Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς (Aussere Mission), ἔνθα ἔβλεπε κανεὶς Χριστιανούς Ἱεραποστόλους πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης νὰ ἐργάζωνται μετ' ἐξόχου Ἱεραποστολικοῦ ζήλου πρὸς διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς γῆς. Ἡ συγκίνησίς μου ἦτο ἄνευ προηγουμένου καὶ μόλις κατώρθωσα νὰ συγκρατήσω τὰ δάκρυά μου. Ἐνεθυμῆθην τὴν παλαιὰν δόξαν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὰς μεγάλας τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολᾶς, ἐσκέφθη ἀκόμη τὴν Ἱεραποστολικὴν δράσιν τῆς Ἀδελφῆς Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 20ου αἰῶνος. Ἀνελογίσθη τὴν ἔλλειψιν πάσης ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡς καὶ τῆς Ῥωσικῆς τοιαύτης καὶ ἐπόνεσεν ἡ ψυχὴ μου. Καὶ ἡ μὲν τελευταία, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι τοῦ Παραπελάσματος, εἶναι δικαιολογημένα μετὰ τὴν ἐπικράτησιν ἐκεῖ τοῦ Κομμουνισμοῦ, μόνον ὅτι ἡ ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ διασπορὰ τῆς Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας ἐργάζεται λίαν καλῶς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας μετὰ τὸ Πρωτεσταντικὸν καὶ τοῦ Ῥωμαιοκαθολικοῦ κόσμου. Ἡ ἰδικὴ μας ὅμως Ἐκκλησία μόνον ὅτι ἔχει 130 ἔτη ἐλεύθερον βίον μέχρι σήμερον οὐδὲν σχεδὸν ἐπέτελεσεν ἐπὶ τοῦ τομέως τῆς ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς. Ἄν ὅμως ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐπελήψθη τοῦ ἔργου τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, ἔχει τοὺς λόγους τῆς, δὲν θὰ ἔπρεπεν ἄρα γε τοῦλάχιστον αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐρησκευτικαὶ Ὁργανώσεις καὶ ἀδελφότητες νὰ βοηθήσουν τὴν Ἐπίσημον Ἐκκλησίαν ἐπὶ τοῦ τομέως αὐτοῦ; Ἀσφαλῶς ναί. Ἐνεθυμοῦμαι μάλιστα ὅτι σχετικῶς εἶχα γράψει ἐκ Γερμανίας εἰς μίαν τῶν μεγαλυτέρων Ἐρησκευτικῶν κινήσεων τῆς Πατρίδος μας διαθέτουςαν πολλὰ τὰ μέσα πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον, ἀλλ' ἡ ἀπάντησις ἦτο ἀρνητικῆ. Καὶ ἰδοὺ τώρα ὁ ἐξ Οὐγκάντας τελειόφοιτος τῆς Θεολογίας Κοσ Θεόδωρος Νανκιᾶμας ἀπευθύνεται εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας τὸ Ἅγιον Ὅρος, ζητῶν τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν (τοῦλάχιστον εἰς εἰκόνας, Ἱερά ἄμφια, σκευὴ κλπ.) βοήθειαν τῶν Ἁγιωτάτων Πατέρων. Εἶμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ Ἀγιωτάτη Κεντρικὴ Διοικοῦσα

Ἐπιτροπή τοῦ Ἁγίου Ὄρους καί οἱ Ἅγιοι Καθηγούμενοι θά ἐκτελέσουν τὸ καθήκον των μὲ ὑπερβάλλοντα ζήλον ἀποστέλλοντες ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ συγκεντρώσουν ἐκ τῶν 20 Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἄθω.

Ἀλλὰ πόσον εὐχάριστον θά ἦτο ἂν καὶ πάλιν τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐπληροῦτο καὶ ἐνεθυμείτο τὰς παλαιὰς ἡμέρας τῆς δόξης του καὶ τῆς Ἱεραποστολικῆς αὐτοῦ δράσεως. Ἄν ἐντὸς τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς ἰδρῦετο καὶ ἐλειτούργει καὶ ἐν Ἀνώτερον Θεολογικὸν Φροντιστήριον Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, τότε τὰ πράγματα θά ἦσαν ἐντελῶς διάφορα καὶ ἡ Ἀγιορειτικὴ Μοναστικὴ Πολιτεία θά προσέφευρεν ἀρίστως ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθοδοξίαν καθόλου. Πῶς θά εὐρεθοῦν τὰ μέσα, τοῦτο εἶναι τὸ τελευταῖον ἐξ ὧν. Τὸ πρόβλημα, εἶναι ποῖος θά λάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ μάλιστα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ θορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὡς καὶ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς ἐν τῇ προσεχεῖ Προσυνόδῳ, ἐὰν αὕτη ἤθελε πραγματοποιηθῆ.

Ἡμεῖς οἱ λαϊκοὶ Θεολόγοι εἴμεθα πρόθυμοι νὰ βοηθήσωμεν εἰς μίαν τοιαύτην προσπάθειαν παντὶ σθένει καὶ πάσῃ θυσίᾳ. Δὲν βλέπομεν δὲ μακρὰν καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἰδρύσεως ἐνὸς συγκροτήματος οἰκημάτων Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς μετὰ τῆς ἀνάλογου Ἱεραποστολικῆς Σχολῆς ἢ Φροντιστηρίου κατὰ τὰ Ἐθρωπαϊκὰ πρότυπα ἐν ὀρθοδόξῳ Πνεύματι ὑπενημιχίζοντα ἡμῖν τὰς παλαιὰς κατηχητικὰς Σχολὰς τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας, ὡς καὶ εἰτινας ἑτέρας. Ἀσφαλῶς ὁ ρόλος τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους θά εἶναι κατ' ἐξοχὴν σπουδαῖος.

Ἄς εὐχηθῶμεν, Ἅγιε Καθηγούμενε, τὸ ἔργον τοῦτο νὰ λάβῃ σάρκα καὶ ὀστέα ἤδη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας.

Εὐχαριστῶν διὰ τὴν φιλοξενίαν κλπ.

Σάββας Νανᾶκος Καθηγητῆς Α.Ε.Φ. Θεσσαλονίκης

Σ. Σ. Πολλὰ ἠλπίσαμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὴν Ἀθωνιάδα Σχολὴν, διὰ τὴν ὁποῖαν ὑπῆρξεν ὅλως ἰδιαιτέρον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Οἰκομενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ Ἁγίου Ὄρους κ. ἄ. παραγόντων.

Δυστυχῶς ἡ Πολιτεία καὶ συγκεκριμένως τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἐκδηλωθέντος ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ, ἔθεσε καὶ τὴν σφραγίδα τῆς ἐκτροπῆς τοῦ ἀρχικοῦ αὐτῆς σκοποῦ, μὲ κίνδυνον διαλύσεως καὶ αὐτῶν τῶν Ἱ. Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, διὰ τῆς τοποθετήσεως μεταξύ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ προσώπων οὐχὶ ἀπλῶς ἀκαταλλήλων, ἀλλὰ καὶ ἐπικινδύνων. Τοῦτο φανταζόμεθα νὰ ὑπῆρξεν ἀφορμὴ ὥστε Μοναὶ τινες ν' ἀρνηθῶσι τὴν ἐγγραφὴν ἀδελφῶν αὐτῶν ὡς μαθητῶν εἰς τὴν Ἀθωνιάδα παρὰ τὴν πρὸς τοῦτο ὑποχρῶσίν των.

Συμφωνοῦμεν ὅτι οὗτοι ἐνδεχόμενοι νὰ μετενόησαν διὰ τὰς πρότερον αὐτῶν ιδέας, ἀλλ' εἰς τὴν περιπτώσιν αὐτὴν δὲν ἐπετρέπετο κατ' οὐδένο λόγον νὰ τοποθετηθῶσιν ὡς διδάσκαλοι καὶ καθοδηγηταὶ μεγαλοσχῆμων μοναχῶν, πρόσωπα ἀντιθέτως φρονούντα πρὸς τὴν μοναχικὴν ἡμῶν ζωὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἰσως τοιαύτην.

Θά λεχθῆ ἀσφαλῶς, ὅτι οἱ διδάσκοντες ἤδη εἶναι οἱ καλύτεροι καὶ ἄξιοι τῆς μεγάλης αὐτῶν ἀποστολῆς. Θά ἠδυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν καὶ αὐτό, ἀλλ' αἱ μέχρις ἡμῶν πληροφορίαι μᾶς κρατοῦν εἰς βαθεῖαν σκέψιν περὶ τῆς τύχης τῆς Σχολῆς ταύτης.

Ἡ Ἀθωνιάς θά ἦτο δυνατόν νὰ αξιοποιηθῆ ἀφαντάστως, ἐάν, ἀμφοτέρως καὶ μὲ τὴν ἐκφρασθεῖσαν εὐχὴν κατὰ τὴν τελευταίαν Ἱ. Δι-σπασίαν Σύναξιν τοῦ Ἁγ. Ὄρους, τὸ διδακτικὸν αὐτῆς προσωπικὸν συγκροτεῖτο ὑπὸ Ἀγιορειτῶν. Θά ἔπρεπε νὰ ἐπιστρατευθοῦν διὰ παντός

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

Κρίσις ὀρθοδόξου βιώματος.

Δὲν ἔχομεν οὐδεμίαν ἐπιφύλαξιν, προκειμένου νὰ ταυτίσωμεν τὸν διεξαγόμενον πόλεμον κατὰ τοῦ μοναχισμοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, μὲ τὴν ἔλλειψιν ὀρθοδόξου βιώματος εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν. Καὶ ἂν μὲν περιορίζαμεν τὴν παρατήρησίν μας εἰς τὸν «ἐν τῷ πονηρῷ κείμενον κόσμον», ἐκ τοῦ ὁποίου πεπυρωμένα ρίπτονται κατὰ τοῦ Μοναχισμοῦ βέλη, τὸ πρᾶγμα ἴσως νὰ μὴ εἶχεν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Τὸ λυπηρὸν εἶναι, δυστυχῶς, ὅτι ὑφιστάμεθα πόλεμον καὶ ἀπὸ τοὺς θρησκευόντας ἀδελφούς. Θὰ ἐρωτηθῶμεν, ἴσως, διατὶ πολεμοῦμεθα; Ἄπλοῦστατα. Ἀπὸ τοὺς πρώτους, διότι «ὁ σαρκικὸς ἄνθρωπος δὲν δέχεται τὰ πνευματικά» καὶ δι' αὐτοῦ ὁ Σατανᾶς ἐπιτίθεται λαύρως κατὰ τῶν Μοναστηρίων. Ἀπὸ τοὺς δευτέρους, διότι ἔστερημμένοι γνησίου ὀρθοδόξου βιώματος, θεωροῦν τὸν Μοναχισμὸν ὡς ἀναχρονιστικόν, ἀγνοοῦντες ὅτι οἱ μοναχικοὶ σκοποὶ ἔχουν προσδιορισθῆ ἀπὸ τὴν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι πείραν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι χωρὶς Μοναχισμὸν δὲν ἤμπορεῖ νὰ νοηθῇ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία.

Προβληματικὴ ἀπάνδρωσις.

Συνέπεια τοῦ συγχρόνου ἀντιμοναχικοῦ πνεύματος εἶναι ἡ ἀνησυχαστικὴ ἀπάνδρωσις τοῦ Ἁγίου Ὁρους, δημιουργοῦσα σοβαρὰ προβλήματα, διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῶν Ἱερῶν Μονῶν. Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι ἡ Προστάτις καὶ Ἐφορος τοῦ Ἁγίου Ὁρους Κυρία Θεοτόκος, θὰ νεύσῃ εἰς τὰς καρδίας νέων χριστιανῶν καὶ ὁ ὑψηλὸς πνευματικὸς βίος τοῦ μοναχισμοῦ μας θὰ γίνῃ καὶ πάλιν ὁ Φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας, πού θὰ καταυγάσῃ τὸν δρόμον τῶν ἤδη ἐν σκότει διαπορευομένων «παρδαλῶν» χριστιανῶν. Διότι ἐν ἀναλύσει, τὸ Ὁγιον Ὁρος αὐτὴν τὴν ἀποστολὴν ἔχει: νὰ δεικνύῃ τὸν δρόμον τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν στρατευομένην Ἐκκλησίαν. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀποστολὴ ἀρκεῖ διὰ νὰ δικαιώσῃ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τοῦ γνησιωτέρου μορφώματος τοῦ Βυζαντίου.

τρόπου οἱ ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Ἰβηρίτης καὶ Γέρων Θεόκλητος Διονυσιάτης. Ἐκ παραλλήλου νὰ διορισθῶσιν οἱ Ἐλειόφοιτοι τῆς Θεολογίας Ἱερομ. Παντελεήμων Ντάβος ἐξαρτηματικὸς τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπεδίου καὶ ἀρχιμ. Εὐγένιος Δοχειαρίτης, οἵτινες ὡς πληροφοροῦμεθα τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν τόπου.

Συνεχιζομένης τῆς ἤδη καταστάσεως ματαίως ἀγωνίζεται ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλητουπόλεως κ. Ναθαναήλ. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἀντίθετον τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ.

Παμπροτεσταντικὸν Συνέδριον.

Κατήγαγεν ἀληθῆ νίκην ὁ Προτεσταντισμός, κατορθώσας νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ἐφετεινόν του Συνέδριον εἰς τὸ Ὁρθόδοξον κλίμα τῆς Ρόδου. Χωρὶς ἀνάπαυσιν ἡ προτεσταντικὴ συνείδησις ζητεῖ τὸ ἐρεισματικῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀληθείας. Ἀλλὰ δὲν τὸ ζητεῖ ἀγνώως. Ἀρχίζει νὰ συζητῇ, ἐνῶ δὲν σκέπτεται εἰλικρινῶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς ἐστερημένας κύρους θέσεις του, φενακίζων αὐτὸς ἑαυτόν. Ἄλλ' ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ποῖαν θέσιν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν εἰς τοιαῦτα συνέδρια, ὅπου ἀπουσιάζει τὸ κοινὸν πεδίον; Ἄν ἔχουν πραγματικὴν «νοσταλγίαν» οἱ προτεστάνται, ὡς τινὲς τῶν ἡμετέρων διατείνονται, ἅς ἀφήσουν τὰς λογολεσχίας τῆς Ρόδου καὶ ἅς κάμουν τὸ σωτήριο πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν πῆδημα.

Ἐνωτικά.

Οὔτε κἂν ἐκκληξιν δὲν προεκάλεσεν εἰς ἡμᾶς τοῦλάχιστον τοὺς ἀγιορείτας, ἡ ἐντυπωσιακὴ διακήρυξις τοῦ Πάπα Ἰωάννου περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Οἱ ἀγιορεῖται, ζῶντες ἐντὸς βυζαντινοῦ κλίματος, διασώζουσι ἐναργῆ τὴν μνήμην τῶν ἐνωτικῶν ἐνεργειῶν τῶν Λατίνων, ὥστε νὰ μὴ ἀπατώνται, ὡς τινες ἀφελεῖς θεολογοῦντες, ὡς πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Καθολικισμοῦ περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὅταν ὁμιλῇ ἡ Ρώμη περὶ ἐνώσεως, πρέπει νὰ νοοῦμεν ὑποταγὴν εἰς τὸν Πάπαν. Ἄλλως τε ἀκόμη βοᾷ τὸ ἐκχυθὲν αἷμα τῶν ἀγιορειτῶν ἁγίων Πατέρων, ἀπὸ τοὺς λατινόφρονας Μιχαὴλ καὶ Βέκκον, διὰ νὰ μνημονεύσωμεν, μόνον ἐκ τῆς ἀγιορειτικῆς ἱστορίας, τινά...

Ἡ ἐξακοσιοστὴ ἐπέτειος τοῦ Παλαμᾶ.

Ἐφέτος συμπληροῦνται ἐξακόσια ἔτη ἀπὸ τῆς κοιμήσεως τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ. Τῆς εὐκαιρίας ταύτης δραττομένη ἡ Ἱ. Μητρόπολις Θεσσαλονίκης, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε Ποιμὴν καὶ διδάσκαλος, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν βυζαντινὴν πόλιν φυλάσσειται τὸ ἱερὸν λείψανόν του, ὥρισεν ὅπως τὸ ἔτος τοῦτο ἀφιερωθῇ εἰς τὴν μνήμην του. Θὰ γίνουσι ἐορταί, θὰ δημοσιευθοῦν ἄρθρα καὶ μελέται, καὶ θὰ γίνουσι διαλέξεις ἐπὶ τῆς μεγάλης αὐτῆς μορφῆς τῆς Ὁρθοδοξίας. Διότι ὁμολογουμένως ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὑπῆρξε μέγας Θεολόγος, διασώσας τὴν ὑψηλὴν ὀρθόδοξον πνευματικότητα ἀπὸ οὐμανιστικῆς ἐπιδράσεως τῆς ἐποχῆς του. Εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, διαβλέπομεν τὸ ἐνδιάφέρον τοῦ Παναγιωτάτου Προέδρου αὐτῆς κ. Παντελεήμονος, ὅπως καταστοῦν συνειδητοὶ οἱ ἐρίτιμοι θησαυροὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, δι' ὃ καὶ χαίρομεν καὶ συχαίρομεν.

Οἰαδήποτε ἀμετανόητος ἁμαρτία ὀδηγεῖ πρὸς τὸν ψυχικὸν θάνατον ἅς ἐμπιστευόμεθα εἰς τὸν ἀγαθὸν καὶ οἰκτίρμονα Θεόν, διότι ὁ μὴ μετανοῶν δὲν θὰ λάβῃ τὴν ἄφεσιν. Ὅλοι λυπούμεθα διὰ τὰς ἁμαρτίας, ἀλλὰ τὰς ἀφορμὰς αὐτῶν μετὰ χαρᾶς δεχόμεθα.

Ὁσίου Μάρκου

ΔΩΡΕΑΙ. Προσέφεραν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ παρόντος δωρεὰν κυκλοφοροῦντος περιοδικοῦ, αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ Καρακάλλου καὶ Σταυρονικήτα ἀνὰ 100 δραχ. καὶ οἱ κ. κ. προηγ. Σωφρόνιος Σταυρονικήτιανὸς δραχ. 50, Ἀμφ. Εὐγενίδης Θεσνίκη 200, Ἀθ. Ζησόπουλος Θεσνίκη 100, Ἰωάν. Τσαμᾶκος Διτῆς Ξενοδοχείου Ἐρέχθειον Ἀθῆναι 50, Γ. Λυριτζῆς συντοχῆς ἐ. ἀ. Κοζάνη 50, Κ. Γρανιάτσας καθηγητῆς Πανεπιστ. Θεσνίκη 50, Λέλα Χαλδούπη Ἀθῆναι 50, Γερ. Τουλιᾶτος διτῆς ΟΤΕ Ἀθῆναι 50, Οὐρανία Ματσοπούλου Ἀθῆναι 100, Μαρία Ἀλεξανδρίδου 50, Κ. Λαλαούνης Πειραιεὺς 30, Α. Guillou καθηγ. ἀρχαιολογίας Ῥώμη 100, Χρ. Γκούμς Silvis Ἀμερ. \$ 5, Παναγ. Χαστούπης Νιοῦ Φόρτ - Ἀμερ. \$ 10, Κικὴ Λασκαράτου Ἀργοστόλιον 100, ἀνώνυμος μοναχὸς Ἱ. Μ. Μεγ. Λάυρας 100, ἀρχιμ. Δαμιανὸς Καυσοκαλυβίτης 100, Π. Συμβουλίδης ἐργολάβος δημ. ἔργων Πολύγυρος 100, Στυλ. Παπαστυλιανὸς χημικὸς Κομοτινὴ 50, Θωμ. Μακρῆς Γλῶσσα Σκοπέλου 50, Ἀναστ. Κοσμίδης, Ζαφ. Κατσώνης καὶ Εὐστ. Ἡλιάδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀνὰ 20 δραχ.

Πρὸς ἅπαντας ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἱ. ἡμῶν Μονῆς.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΥΠΟ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟΝ

“ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ,,

Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Μοναχοῦ Σωφρονίου Ἀγιοπαυλίτου καὶ ἐκυκλοφόρησεν Ἀγιορειτικὸν Λεύκωμα, ὅπερ κριθὲν εὐμενέστατα ὑπὸ τῆς Ἱ. Κοινότητος Ἀγίου Ὄρους, περιλαμβάνει :

α) Μακρὰν εἰσαγωγὴν περὶ τοῦ Ὄρους Ἄθω τοῦ βραδύτερον μετονομασθέντος Ἀγίου Ὄρους, ἀπὸ τοῦς Ὀμηρικοῦς Χρόνους μέχρι σήμερον.

β) Τὸ ἱστορικόν, μὲ τὰ κειμήλια καὶ φωτογραφίαν ἐκάστης τῶν Εἴκοσι σημερινῶν Ἱ. Μονῶν καὶ 120 καλλιτεχνικὰς φωτογραφίας διαφόρων θρησκευτικῶν, βυζαντινῶν, ἱστορικῶν, καλλιτεχνικῶν καὶ πολυτίμων κειμηλίων αὐτῶν, τῶν πλείστων ἐκδιδομένων διὰ πρώτην φοράν.

καὶ γ) Γενικὰς πληροφορίας καὶ παρατηρήσεις ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Ἀγίου Ὄρους καὶ τῶν μοναχῶν του.

ΑΝΩ : Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπεδίου παρατηρῶν ἐπιδεικνυόμενα ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῆς Μονῆς διάφορα ἔργα Βυζαντινῆς τέχνης.

ΚΑΤΩ : Μοναχοὶ ἐρημίται εἰς τὴν ἔρημον φορτωμένοι μὲ τοὺς σάκκους των.

(Αἱ φωτογραφίαι τοῦ ἐξωφύλλου ἐλήφθησαν ἀπὸ τὸ νεοεκδοθὲν βιβλίον ὑπὸ τοῦ Μοναχοῦ Σαφρονίου Ἀγιοπανλίου «Θησαυροὶ Ἀγίου Ὁρους»).

